

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ
МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ПРАВА
УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА

**Положај јавног тужиоца
у предистражном поступку**

(мастер рад)

МЕНТОР
Проф. др. Војислав Ђурђић

СТУДЕНТ
Вељко Вујошевић
бр.индекса М 010/14 УП

Ниш, 2015.

САДРЖАЈ

УВОД	1
ПОГЛАВЉЕ прво	
ИСТОРИЈАТ	
1.Појам и постанак Јавног тужилаштва.....	3
ПОГЛАВЉЕ друго	
ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ И ПРЕДИСТРАЖНИ ПОСТУПАК	
1.Организација и уређење Јавног тужилаштва.....	6
2.Појам и овлашћења јавног тужиоца.....	8
3.Појам предистражног поступка.....	13
ПОГЛАВАЉЕ треће	
ПОСТУПАЊЕ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА ПО КРИВИЧНОЈ ПРИЈАВИ	
1.Подношење кривичне пријаве.....	17
1.1.Прикупљање потребних обавештења.....	21
2.Институт одлагања кривичног гоњења.....	22
3.Одбацивање кривичне пријаве.....	27
ПОГЛАВЉЕ четврто	
УЛОГА ЈАВНОГ ТУЖИОЦА У ПРЕДИСТРАЖНОМ ПОСТУПКУ	
1.Однос Јавног тужилаштва и полиције.....	31
2.Захтеви Јавног тужилаштва према полицији.....	35
ПОГЛАВЉЕ пето	
ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА	38
ПРАКТИЧНИ ПРИМЕРИ	41
ПОПИС КОРИШЋЕНЕ ЛИТЕРАТУРЕ	63

САЖЕТАК И КЉУЧНЕ РЕЧИ.....66

БИОГРАФИЈА.....70

УВОД

Мастер рад под насловом „Положај јавног тужица у предистражном поступку“ за предмет истраживања има овлашћења која у смислу одредаба Законика о кривичном поступку припадају јавном тужиоцу у предистражном поступку почев од пријема кривичне пријаве и уписивања исте, поступања односно одлучивања тужиоца по кривичној пријави, а с тим у вези примене института одлагања кривичног гоњења, предузимања одређених радњи с циљем откривања кривичних дела и проналажења осумњичених, прикупљања потребних обавештења и ангажовања других државних органа и служби, првенствено органа унутрашњих послова, те одбацивања кривичне пријаве у случају да је испуњен један од услова из чл.284 ст.1 Законика о кривичном поступку а у вези са потоњим и услов из чл.283 ст.3 Законика о кривичном поступку.

Руковођење предистражним поступком подразумева скуп радњи које јавни тужилац предузима усмеравајући активности различитих државних органа који могу бити ангажовани на пословима откривања кривичних дела и њихових учинилаца. С тим у вези руководећа улога јавног тужиоца подразумева првенствено активан приступ јавног тужиоца од којег се већ од предистражног поступка очекује стратешко планирање ове и наредних фаза поступка.

Циљ овог рада је управо увид у појам, овлашћења и надлежност јавног тужиоца те објаснити однос тужилаштва и полиције у предистражном поступку. Такође је потребно да у складу са важећим правним оквирима као и правилним увидом у литературу и њеним критичким разматрањем, остварити научну дескрипцију и теоријску и практичну анализу улоге јавног тужиоца у предистражном поступку, што уједно представља и научни циљ овог рада.

Друштвени циљ рада јесте стварање адекватне теоријске основе, чија би се практична корист огледала у пружању основних сазнања у вези са руководећом улогом односно овлашћењима јавног тужиоца у предистражном поступку и евентуално указивање на промене које би дале позитивне резултате у јавнотужилачкој пракси а с тим у вези учиниле однос између јавног тужиоца и полиције као главног ослонаца тужилаштву у предистражном поступку јачом, квалитетнијом, ефикаснијом, ефективнијом.

Теми овог мастер рада се приступа методолошки исправно уз логичко и рационално коришћење савремене литературе и њено правилно цитирање. Структура рада је у складу са важећим правилима прописаним од стране Правног факултета у Нишу. Закључци до којих се долази су изведени исправном дедукцијом и на основу релевантних чињеница изнетих у раду. Друштвена оправданост овог мастер рада огледа се у пружању теоријске основе и практичних сазнања из ове области, како правницима, тако и свим заинтересованим субјектима. У изради овог рада коришћена је актуелна литература, извршен је увид у прописе о процесном законодавству и раду јавног тужиоца и унети су лични ставови аутора, који у пракси примењује Законик о кривичном поступку.

НАПОМЕНА: Са циљем практичног разумевања теме мастер рада „Улога јавног тужиоца у предистражном поступку“, приказани су на стр.41-62 практични примери са подацима који су узети произвољно.

Поглавље прво
ИСТОРИЈАТ

1. Појам и постанак Јавног тужилаштва

Јавно тужилаштво је самостални правосудни орган чија је основна функција гоњење учинилаца кривичних и других законом одређених кажњивих дела, те улагање правних средстава ради заштите уставности и законитости. Поред основне функције прогона учинилаца кривичних и других законом одређених кажњивих дела, Јавно тужилаштво предузима и радње на плану превентивне делатности у сузбијању криминалитета и других друштвено опасних појава, а такође потребну правну помоћ пружа како грађанима у заштити личних и имовинских права, тако и државним органима, посебно Министарству унутрашњих послова и Пореској полицији с циљем квалитетнијег и успешнијег рада у откривању учинилаца кривичних дела.

Јавно тужилаштво се најпре појавило у Француској у XIV веку¹, у време настанка и владавине апсолутистичке монархије. Француски краљеви су имали своје правне заступнике-прокуре (*procures de roi*), који су их заступали у оним имовинскоправним споровима у којима су краљеви били заинтересовани, а предузимали су иницијативу и за кривично гоњење за она кривична дела где се очекивала имовинска корист за краљевску благајну од новчане казне и конфискације. Временом се њихова улога мењала а овлашћења ширила. Са јачањем апсолутистичке власти краља и ширењем државног монопола у домену кривичног судовања, ови заступници постају државни службеници стално установљени код судова, више у циљу фискалне заштите него због кривичног гоњења. Судијама је било забрањено да суде без присуства ових државних службеника. Ова служба добија дефинитиван облик крајем XV века, као недељиво тело чији су чланови међусобно повезани хијерархијском субординацијом², чија је функција кривично гоњење. Француским законом о кривичној истрази (*Code d'instruction criminelle*) из 1808.године уведен је мешовити, савремени тип кривичног поступка, коме је прилагођена служба

---

¹ Т.Живановић, Основни проблеми..., стр.229.

² R.Garraud, *Traite theorique et pratique d'instruction criminelle et de procedure penale*, Tome I-IV, Paris, 107-1926, no.42 (цитирано према: Т.Васиљевић, Систем..., стр.129).

јавног тужилаштва, овим законом установљена под називом *le ministere public*. Из Француске је служба јавног тужилаштва пренета у Немачку и Аустрију, а одатле у све друге земље континенталне Европе.

Што се тиче историјског развоја јавног тужилаштва у Србији, од правних извора ваља указати на Закон о судском кривичном поступку Краљевине Југославије од 16. фебруара 1929.године. Тим законом је установљен државни тужилац као странка која врши функцију оптужбе³. Устројство, организација и надлежност овог органа детаљно су уређени Законом о јавном тужилаштву од 21.марта 1929.године. У току Другог светског рата, упоредо са стварањем нове власти и судског система, стварала се и посебна служба Јавног тужилаштва. Зачетке ове службе у току рата налазимо у функцији истражитеља, установљеног Уредбом о војним судовима од 1944.године, који је, поред руковођења ислеђењем, заступао оптужбу пред судом.. У послератној Југославији Јавно тужилаштво се развијало као посебни државни орган у склопу развоја правосуђа, почев од Устава 1946.године и првог Закона о јавном тужилаштву од 1946.године. После распада СФРЈ, у новоствореној СРЈ постојао је Савезни државни тужилац и две републичке јавнотужилачке организације, а сви ови државни органи уређени су трима међусобно слабо усклађеним законима (Законом о Савезном државном тужиоцу од 11.августа 1992.године, Законом о јавном тужилаштву Србије од 08.новембра 2001.године и Законом о државном тужиоцу ЦГ од 26.јула 1993.године). Јавно тужилаштво није било уређено као јединствена организација на нивоу савезне државе- спољашње јединство јавнотужилачке организације постојало је само у републикама, а Савезни државни тужилац им није био надређен већ је имао само неке ингеренције везане за савезне законе.

Према позитивном законодавству улога јавног тужиоца у предистражном поступку остварује се у складу са одредбама Законика о кривичном поступку ("Сл.гласник РС", бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013 и 55/2014), кроз консултације, присуство увиђајима и организованих дежурстава. Доношењем „новог“ Законика о кривичном поступку јавни тужилац има значајнију улогу у поступку и већа овлашћења у гоњењу

---

³ Др.Војислав Ђирђић, др.Небојша Ранђеловић и мр Горан Илић, Српско државно тужилаштво 1804-2004, Ниш, 2004.

учинилаца кривичних дела, што подразумева појачану одговорност у свим фазама поступка, јер руководи предистражним поступком, одлучује о предузимању или одлагању кривичног гоњења, а у даљим фазама поступка спроводи истрагу, закључује са окривљенима споразум о признању кривичног дела, подиже и заступа оптужбу на главном претресу, изјављује жалбе и ванредне правне лекове.

Поглавље друго

ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ И ПРЕДИСТРАЖНИ ПОСТУПАК

1. Организација и уређење јавног тужилаштва

Функција јавног тужиоца обавља се непристрасно у јавном интересу, ради обезбеђења примене Устава и закона и поштовања и заштите људских права и основних слобода⁴. У циљу заштите самосталности Јавног тужилаштва забрањено је да извршне и законодавне власти утичу на његов рад и његово поступање у предметима коришћењем јавног положаја, преко средства јавног информисања или на било који други начин којим се потенцијално угрожава самосталност⁵.

Законом о јавном тужилаштву је регулисана организација Јавног тужилаштва. За гоњење свих кажњивих дела и заштиту уставности и законитости установљено је Јавно тужилаштво као самостални државни орган. Јавно тужилаштво је организовано као строго централистички и хијерархијски државни орган чију пирамидалну организацију чине надлештва различитог ранга- најнижа су Основна јавна тужилаштва, затим Виша јавна тужилаштва, изнад њих су Апелациона јавна тужилаштва док се на врху пирамиде налази Републичко јавно тужилаштво.⁶

Јавно тужилаштво има једног јавног тужиоца који као старешина органа врши уставом и законом установљене јавног тужилаштва и њиме руководи. Сходно одредбама Законика о кривичном поступку сваки јавни тужилац има одређен број својих заменика, који обављају све послове и радње које им јавни тужилац повери. Особље у Јавним тужилаштвима чине тужилачки помоћници, тужилачки приправници, те државни службеници и намештеници запослени на административним, техничким, рачуноводственим, информационим и другим пратећим пословима.⁷

Са аспекта организационог устројства јавнотужилачке службе као специфичност се јављају Јавна тужилаштва посебне надлежности: Тужилаштво за организовани криминал и

---

⁴ Чл.46 Закона о јавном тужилаштву

⁵ Чл.5 Закона о јавном тужилаштву

⁶ Др Ђурђић В., Кривично процесно право, општи део Свен, Ниш, 2014, стр.157

⁷ Др Ђурђић В., Кривично процесно право, општи део Свен, Ниш, 2014, стр.168

Тужилаштво за ратне злочине, као и посебно одељење за борбу против високотехнолошког криминала у Вишем јавном тужилаштву у Београду.

С обзиром да је Јавно тужилаштво самостални државни орган, посебне управно правосудне природе, уређење ове јавне службе темељи се на три основна начела која омогућавају да се основне јавнотужилачке функције ефикасно реализују. Та начела су:

- 1) Начело јединства и недељивости- испољава се како кроз вертикалну повезаност нижих и виших јавнотужилачких органа, где сваки виши јавни тужилац има надређен положај у односу на нижег јавног тужиоца, тако кроз повезаност јавног тужиоца, његових заменика и тужилачких помоћника, где су сви у Јавном тужилаштву подређени јавном тужиоцу. Будући да је свако Јавно тужилаштво јединствен и недељив орган, кад јавни тужилац или било који заменик јавног тужиоца наступа изван тужилаштва, пред судом или другим државним органом, он представља тужилаштво у целини и његове радње се сматрају радњама тужилаштва.⁸
- 2) Начело хијерархије – испољава се како на унутрашњем тако и на спољашњем плану, а састоји се у подређености нижих јавних тужилаца вишим и у подређености свих заменика и помоћника јавном тужиоцу. Сваки јавни тужилац може да изда нижем тужиоцу обавезно упутство за поступање у конкретном случају, а Републички јавни тужилац сваком јавном тужиоцу, у свакој фази и у сваком стадијуму првостепеног поступка или поступка по правним лековима. Обавезно упутство за поступање у појединим предметима Виши јавни тужилац може издати када сматра да постоји сумња у ефикасност и законитост поступања нижег јавног тужиоца.
- 3) Начело монократског уређења- као што се из самог назива може закључити, подразумева да сва власт у Јавном тужилаштву припада једном лицу, јавном тужиоцу.

---

⁸ Др Грубач М., Кривично процесно право, Увод и Општи део, Београд, 2004, стр.170

2. Појам и овлашћења јавног тужиоца

Јавно тужилаштво врши своју функцију на основу Устава и закона, потврђених међународних уговора и прописа донетих на основу закона. Јавни тужилац је по својој природи посебан правосудно-управни орган, установљен да сарађујући са судом, врши правосудно- управну функцију, подједнако одвојен и од суда и од управе. Тужилачку функцију врше Републички јавни тужилац и други јавни тужиоци у складу са законом.

Услови за стицање својства јавног тужиоца и њихових заменика предвиђени су одредбама чл.76 и чл.77 Закона о јавном тужилаштву. Својство јавног тужиоца или заменика јавног тужиоца може стећи лице које испуњава следеће услове:

- да је држављанин Републике Србије,
- да испуњава опште услове за рад у државним органима,
- да је завршило Правни факултет,
- да је положило правосудни испит,
- да је достојно функције јавног тужиоца
- да има одређено радно искуство

Најважнија функција јавног тужиоца јесте гоњење учинилаца кривичних дела, сходно начелу официјалности кривичног гоњења. Осим тога јавни тужилац је овлашћен да улаже правна средства рад и заштите уставности и законитости ако се питања уставности и законитости појаве у његовом раду. Без јавног тужиоца не може започети кривични поступак за официјелна кривична дела будући да је за та дела, по закону, он овлашћени тужилац. Ради реализације права и дужности гоњења учинилаца кривичних дела делатност јавног тужиоца одвија се не само у кривичном поступку, чији иницијатор треба да буде, него и пре кривичног поступка што је заправо предмет овог мастер рада. Да би кривични поступак уопште започео, потребно је да се најпре открије кривично дело и учинилац, па да за њих тужилац сазна али и да располаже подацима, обавештењима и другим доказним материјалом, довољним за подизање оптужбе.

Због тога је неопходно објаснити и положај јавног тужиоца у предистражном поступку. Дакле потребно је указати на овлашћења која припадају истом пре покретања

кривичног поступка, указати на значај релативно новог института одлагања кривичног гоњења из чл.283 Законика о кривичном поступку што представља један део дугогодишњег процеса реформе кривичног процесног законодавства.

Дакле, начело официјелности даје јавном тужиоцу право да предузме кривично гоњење без обзира на став оштећеног о томе, па и кад се оштећени кривичном гоњењу извршиоца кривичног дела изричито противи. Према начелу официјелности јавни тужилац је *dominus litis*⁹ и једини субјект од којег може потећи иницијатива за кривично гоњење, потпуно слободна, осим кад је ограничена законом.¹⁰ Међутим, код одређених кривичних дела, могућност покретања кривичног поступка од стране јавног тужиоца ограничена је постојањем предлога оштећеног за кривично гоњење што представља највећи изузетак од начела официјелности кривичног гоњења. Тако на пример за кривично дело неовлашћено откривање тајне из чл.141 Кривичног законика, гоњење се предузима по предлогу оштећеног.

У складу са начелом легалитета, јавни тужилац је дужан да предузме кривично гоњење када постоје основи сумње да је учињено кривично дело или да је одређено лице учинило кривично дело за које се гони по службеној дужности¹¹. У обављању ове функције јавни тужилац је у обавези да поклања пажњу свим релевантним околностима, независно од тога да ли оне иду у корист или на штету осумњиченог и да избегава сваку политичку, верску, расну, културну, полну и било какву другу дискриминацију. За кривична дела за која се гони по службеној дужности, јавни тужилац је дужан да:

- 1) руководи предистражним поступком;
- 2) одлучује о непредузимању или одлагању кривичног гоњења;
- 3) спроводи истрагу;
- 4) закључи споразум о признању кривичног дела и споразум о сведочењу;
- 5) подиже и заступа оптужбу пред надлежним судом;
- 6) одустане од оптужбе;
- 7) изјављује жалбе против неправоснажних судских одлука и да подноси ванредне

---

⁹ Лат. „Господар парнице“

¹⁰ Грубач М., Кривично процесно право, Београд 2006, стр.135

¹¹ Чл.6 Законика о кривичном поступку

правне лекове против правоснажних судских одлука;

8) предузима друге радње када је то одређено законом.

Предистражни поступак представља све оне радње које се предузимају од почетка кривичног гоњења, па до покретања кривичног поступка, о чему ће бити више речи у наставку. Руководјење предистражним поступком подразумева скуп радњи које јавни тужилац предузима усмеравајући активности различитих државних органа који могу бити ангажовани на пословима откривања кривичних дела и њихових учинилаца.¹² Као руководилац предистражног поступка, јавни тужилац има право и дужност да координира рад свих осталих државних органа, с чим у вези се акценат ставља на полицију, а који државни органи су дужни да поступе по његовом захтеву. С тим у вези сви државни органи који учествују у предистражном поступку дужни су да о свакој предузетој радњи обавесте надлежног јавног тужиоца.

Као координатору и руководиоцу предистражног поступка, Законик о кривичном поступку, јавном тужиоцу даје одређена овлашћења и приликом саслушања осумњиченог. Тако се предвиђа обавеза полиције да кад позива лице за које постоје основи сумње да је учинилац кривичног дела или кад у току прикупљања овабештења оцени да позвани грађанин може бити сматран осумњиченим, без одлагања о томе мора обавестити надлежног јавног тужиоца. Након обавештавања, јавни тужилац одлучиће да ли ће сам обавити саслушање осумњиченог, присуствовати саслушању или ће саслушање поверити полицији. У случају да осумњичени пристане да да исказ, орган који обавља саслушање ће поступити у складу са одредбама Законика под условом да су пристанак осумњиченог да буде саслушан и његов исказ дати у присуству браниоца. Записник о овом саслушању се не издваја из списка и може се користити као доказ у кривичном поступку. Ако јавни тужилац није присутан саслушању осумњиченог, полиција ће му без одлагања доставити записник о саслушању.

Јавни тужилац је задужен и за саслушање ухапшеног лица које је полиција дужна да му спроведе без одлагања. Јавни тужилац је дужан да ухапшеног поучи о његовим

---

¹² Илић, Г., Мајић, М., Бељански, С., Трешњев, А., Коментар Законика о кривичном поступку, ЈП Службени Гласник, Београд, 2012, стр.608

правима и то да одмах на језику који разуме буде обавештен о разлогу хапшења, пре него што буде саслушан, има са браниоцем поверљив разговор који се надзире само гледањем, а не и слушањем, да захтева да без одлагања буде обавештен неко од чланова његове породице или друго њему блиско лице, захтева да га без одлагања прегледа лекар кога слободно изабере, а ако он није доступан, лекар кога одреди јавни тужилац, односно суд, да ништа не изјави, ускрати одговор на поједино питање, слободно изнесе своју одбрану, призна или не призна кривицу, да се брани сам или уз стручну помоћ браниоца у складу са одредбама Законика о кривичном поступку, да ње говом саслушању присуствује бранилац, да непосредно пре првог саслушања прочита кривичну пријаву, записник о увиђају и налаз и мишљење вештака.¹³ Поред тога јавни тужилац је дужан да му омогући да у његовом присуству, уз коришћење телефона или другог електронског преносиоца порука обавести браниоца непосредно или посредством чланова породице или трећег лица чија истовестност јавном тужиоцу мора бити откривена, а ако је потребно и помогне му да нађе браниоца.

Одмах после саслушања, јавни тужилац ће одлучити да ли ће ухапшеног пустити на слободу или ће судији за претходни поступак предложити одређивање притвора. Са наведеног јавни тужилац нема право одређивања притвора, али свакако може искористити право на задржавање осумњиченог најдуже 48 часова.¹⁴ Дакле, јавни тужилац може предложити суду да одреди притвор према лицу за које постоји основана сумња да је учинило кривично дело ако:

- 1) се крије или се не може утврдити његова истовестност или у својству оптуженог очигледно избегава да дође на главни претрес или ако постоје друге околности које указују на опасност од бекства;
- 2) постоје околности које указују да ће уништити, сакрити, изменити или фалсификовати доказе или трагове кривичног дела или ако особите околности указују да ће ометати поступак утицањем на сведоке, саучеснике или прикриваче;
- 3) особите околности указују да ће у кратком временском периоду поновити кривично

---

¹³ Чл.68 и чл.69 Законика о кривичном поступку

¹⁴ Бркић С. Оп цит. Стр.60

дело или довршити покушано кривично дело или учинити кривично дело којим прети;

- 4) је за кривично дело које му се ставља на терет прописана казна затвора преко десет година, односно казна затвора преко пет година за кривично дело са елементима насиља или му је пресудом првостепеног суда изречена казна затвора од пет година или тежа казна, а начин извршења или тежина последице кривичног дела су довели до узнемирења јавности које може угрозити несметано и правично вођење кривичног поступка.¹⁵

Изузетно ради саслушања, јавни тужилац може задржати лице које је полиција ухапсила због постојања неког од разлога за одређивање притвора, лице које је ухапшено при извршењу кривичног дела које се гони по службеној дужности, као и лице које је полиција позвала у својству осумњиченог или је које је то својство стекао у току прикупљања обавештења, при чему је задржавање ограничено на 48 часова од часа хапшења, односно одазивања на позив. О задржавању, јавни тужилац или по његовом одобрењу полиција одмах, а најкасније у року од два часа од када је осумњиченом саопштено да је задржан, доноси и уручује решење. У решењу морају бити наведени кривично дело за које се осумњичени терети, основи сумње, дан и час лишења слободе или одазивања позиву, као и време почетка задржавања. Против решења о задржавању осумњичени и његов бранилац имају право жалбе у року од шест часова од достављања решења. О жалби одлучује судија за претходни поступак у року од четири часа од пријема жалбе. Жалба не задржава извршење решења. Од тренутка када орган поступка донесе решење о задржавању, осумњичени мора имати браниоца. Ако осумњичени сам, у року од четири часа, обезбеди браниоца, јавни тужилац ће му га обезбедити по службеној дужности, по редоследу са списка адвоката који доставља надлежна адвокатска комора.

Поред наведених овлашћења јавног тужиоца у предистражном поступку, Законик о кривичном поступку јавном тужиоцу ставља на располагање још нека овлашћења. Наиме, јавни тужилац има право да одреди обдукцију леша, узимање биометријских узорака, узорака биолошког порекла и узорака за форензичко-генетску анализу, прибављање

---

¹⁵ Чл.211 Законика о кривичном поступку

података од банке и друге финансијске организације, о рачунима које има или које контролише осумњичени. Јавни тужилац може захтевати да суд одреди надзор над сумњивим трансакцијама, као и да суд обустави сумњиву трансакцију. Може захтевати од суда да одреди предузимање било које посебне доказне радње, ако су за то испуњени услови.

Напоследку, јавни тужилац је овлашћен да доноси одлуке поводом поднете кривичне пријаве у ком смислу није овлашћен да сваку кривичну пријаву прихвати, али је обавезан да сваку оцени и да о свакој донесе одређену одлуку. Дакле може у складу са начелом опортунитета, одлучити и да не покрене кривични поступак, иако су испуњени сви законски услови. Одлагање кривичног гоњења с једне и предузимање кривичног гоњења с друге стране, представља последицу стручног, савесног и одговорног обављања тужилачке функције која подразумева две диспозиције а с тим у вези објективне оцене о томе да ли је пријављено дело кривично дело, а ако јесте да ли постоје основи сумње да је оно учињено.

Приликом вршења своје функције сви јавни тужиоци и заменици јавних тужилаца самостални су у вршењу својих овлашћења и зато је забрањен сваки утицај на рад Јавног тужилаштва и на поступање у предметима од стране извршне и законодавне власти коришћењем јавног положаја, средстава јавног информисања или на било који други начин којим може да се угрози самосталност у раду Јавног тужилаштва. У том смислу јавни тужилац и заменик јавног тужиоца дужни су да одбију сваку радњу која представља утицај на самосталност у раду Јавног тужилаштва.

3. Појам предистражног поступка

Посматрано као целина, поступак се састоји из три стадијума, с тим да сваки од њих има више фаза и етапа. То су: претходни стадијум, главни стадијум и стадијум поступка по правним лековима. Претходни стадијум поступка има три фазе (предистражну, истражну и фазу оптужења), док се главни стадијум поступка састоји такође из три фазе (фаза припремања главног претреса, главног претреса, изрицања и објављивања првостепене одлуке).

Поступак по правним лековима као трећи могући стадијум поступка карактеришу два могућа поступка (поступак по редовним и поступак по ванредним правним лековима). Посматрано са аспекта његових главних субјеката, онда су два стадијума у питању- тужилачки и судски стадијум, у ком смислу предистражни поступак и истрага представљају тужилачки део поступка док потврдом оптужнице поступак из тужилачког прелази у судски стадијум поступка.¹⁶ Предистражни поступак представља претходну фазу истраге, али задржава претежно непроцесни карактер уз далеко наглашенију улогу тужиоца као његовог руководиоца, те у том смислу а имајући у виду радње које се предузимају у истом и његове субјекте, предистражни поступак представља неку врсту истраге чија је сврха да се истражи потенцијални догађај до степена сумње који омогућава доношење одлуке о формалном покретању или непокретању кривичног поступка.

Предистражни поступак представља све оне радње које се предузимају од почетка кривичног гоњења, па до покретања кривичног поступка¹⁷. У предистражном поступку јавни тужилац прима кривичне пријаве, оцењује основаност њихових навода, сам прикупља потребне податке и позива грађане, захтева од државних и других органа и правних лица да му пруже потребна објашњења, захтева од полиције да прикупи потребна обавештења и предузме друге мере и налаже полицији одређене радње ради откривања кривичних дела и проналажења осумњичених, одлаже кривично гоњење, одбацује кривичну пријаву, налаже полицији да прибави евиденције о телефонској комуникацији и коришћеним базним станицама и да лоцира место с којег се комуникација обавља, уместо полиције саслушава осумњиченог или саслушање поверава полицији и присуствује му, саслушава ухапшено лице и одређује задржавање и сл. Јавном тужиоцу су додата и нека овлашћења, попут овлашћења, да казни одговорно лице у правном субјекту због непоступања по његовом захтеву, затим право да донесе одлуку о задржавању осумњиченог и сл. Та промена је била нужна да би права и дужности били доведени у корелацију са новом улогом тужиоца, органа који спроводи истрагу и има примарну

---

¹⁶ Проф. др Бејатовић С. , проф. др Шкулић М., др Илић Г, Приручник за примену законика о кривичном поступку, Београд, 2013., стр.4

¹⁷ Чл.5 ст.2 Законика о кривичном поступку

доказну иницијативу.¹⁸

Руковођење предистражним поступком подразумева скуп радњи које јавни тужилац предузима усмеравајући активности различитих државних органа који могу бити ангажовани на пословима откривања кривичних дела и њихових учинилаца.¹⁹ Законик о кривичном поступку регулише руководећу улога јавног тужиоца у предистражном поступку, а са друге стране предвиђа да јавни тужилац може да наложи и предузимање конкретних радњи ради откривања кривичног дела и проналажења учиниоца.²⁰ Ово је ново овлашћење јавног тужиоца, које није познавао претходни Законик о кривичном поступку. Управо ово потоње овлашћење укључује и право тужиоца да стално надзире спровођење наложених радњи. Када прими захтев јавног тужиоца, полиција је дужна да изврши налог садржан у захтеву јавног тужиоца, и да јавног тужиоца редовно и благовремено обавештава о предузетим радњама.²¹ Уколико полиција, или други државни орган задужен за откривање кривичног дела или проналажење учиниоца кривичног дела, не поступи по захтеву јавног тужиоца, предвиђено је да ће јавни тужилац одмах обавестити надређеног старешину, а по потреби надлежног министра, Владу, или надлежно радно тело Народне скупштине.²² Предвиђа се и могућност јавног тужиоца да захтева покретање дисциплинског поступка против полицијског службеника или запосленог у другом државном органу, који није поступио по његовом захтеву. Међутим, да би јавни тужилац могао да захтева покретање дисциплинског поступка захтева се и посебан услов који би морао да буде испуњен, то да надређени старешина у року од 24 часа није поступио по притужби јавног тужиоца на рад конкретног полицијског службеника.²³ Закоником о кривичном поступку предвиђена је још једна новина која се тиче тога да јавни тужилац може казнити одговорно лице у правном субјекту казном до 150.000,00 динара, и то два пута, због непоступања по његовом захтеву. Одговорно лице може да уложи жалбу на јавнотужилачку одлуку о кажњавању, о којој жалби одлучује судија за претходни

---

¹⁸ Бељански, Б., Илић, Г., Мајић, М., Предговор за Законик о кривичном поступку, Београд, 2011, стр.16

¹⁹ Илић, Г., Мајић, М., Бељански, С., Трешњев, А., Коментар Законика о кривичном поступку, ЈП Службени Гласник, Београд, 2012, стр.608

²⁰ чл.285 Законика о кривичном поступку

²¹ чл.285 ст.3 Законика о кривичном поступку

²² чл.44 ст.2 Законика о кривичном поступку

²³ чл.44 ст.3 Законика о кривичном поступку

поступак.²⁴

И у предистражном, као и у ранијем предкривичном поступку, полицији стоји на располагању могућност предузимања оперативно-тактичких мера и радњи. С тим у вези, ако постоје основи сумње да је извршено кривично дело за које се гони по службеној дужности, полиција је дужна да предузме потребне мере да се пронађе учинилац кривичног дела, да се учинилац или саучесник не сакрије или не побегне, да се открију и обезбеде трагови кривичног дела и предмети који могу послужити као доказ, као и да прикупи сва обавештења која би могла бити од користи за успешно вођење кривичног поступка.

Имајући у виду изложено може се закључити и то да предистражни поступак карактеришу особености које одсликавају помало формалну улогу јавног тужиоца с обзиром да већину радњи фактички врши полиција, која је по логици ствари оперативнија и коју законодавац у битној мери своди на својеврстан сервис јавног тужиоца. С тим у вези јавни тужилац полицији може издавати обавезујуће налоге, при чему су му на располагању јачи процесно-правни механизми деловања на полицију; Већа формалност улоге јавног тужиоца огледа се такође и у контексту улоге кривичног суда у функционалном облику судије за претходни поступак, имајући у виду да је у надлежности суда одређивање притвора, издавање наредбе за предузимање одређених посебних доказних радњи и сл., док се јавни тужилац у том контексту јавља у својству предлагача.

---

²⁴ чл.282 ст.2 и 3 Законика о кривичном поступку

Поглавље треће
**ПОСТУПАЊЕ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА
ПО КРИВИЧНОЈ ПРИЈАВИ**

1. Подношење кривичне пријаве

Државни и други органи, правна и физичка лица, пријављују кривична дела за која се гони по службеној дужности, о којима су обавештена, или за њих сазнају на други начин.²⁵ Генерална је обавеза пријавивања кривичних дела те пријављивање истих представља за све субјекте један вид моралне обавезе, док за поједине субјекте (полиција, инспекције и др.) та обавеза представља професионалну дужност.

Наиме, услови за покретање и вођење предистражног поступка су да јавни тужилац или други надлежни орган, стекне сазнање о учињеном кривичном делу које се гони по службеној дужности и присуство основа сумње да је дело извршено, што је одговарајући степен сумње неопходан за предистражни поступак. Предистражном поступку припада и функција пријављивања кривичних дела која подразумева радњу којом неко физичко или правно лице обавештава орган кривичног гоњења да је извршено кривично дело.²⁶ У том смислу основни извор сазнања је кривична пријава, али из појединих одредаба Законика проистиче да сазнање јавни тужилац може да добије и на други начин, као нпр. из јавних гласила, на основу споразума о сведочењу окривљеног и сл. Кривична пријава је најчешћи начин сазнања јавног тужиоца о извршеном кривичном делу и претпостављеном извршиоцу кривичног дела.

У одређеним случајевима, када је реч о тежим кривичним делима, непријављивање истих представља кривично дело.²⁷ Истовремено је предвиђено да се за непријављивање кривичног дела или учиниоца неће казнити лице којем је учинилац супружник или с којим живи у трајној ванбрачној заједници, сродник по крви у правој линији, брат или сестра, усвојилац или усвојеник, као и супружник неког од наведених лица, односно лице које с

---

²⁵ чл.280 ст.1 Законика о кривичном поступку

²⁶ Бркић, С., *op.cit.*, стр.65

²⁷ Чл.332 Кривичног законика

неким од њих живи у трајној ванбрачној заједници, као и бранилац, лекар или верски исповедник учиниоца.

Кривична пријава јавном тужиоцу може да буде поднета писмено, усмено, или на други начин (нпр. путем електронске поште). Уколико се подноси усмено, о томе се сачињава записник (*видети пример бр.1, стр.41*), а подносилац кривичне пријаве се упозорава на последице лажног пријављивања.

Ако је кривична пријава поднета путем телефона, или другим телекомуникацијским средством, о томе ће се сачинити службена белешка, а када је поднета електронским путем јавни тужилац је дужан да је сачува као документ у електронском облику и да примерак пријаве одштампа. Новину у погледу начина подношења кривичне пријаве представља могућност да се пријава поднесе другим телекомуникацијским средствима и електронском поштом.²⁸ Обавеза је, да се у том случају пријава сачува у електронској форми и одштампа на папиру.

Пропуст јавног тужиоца да упозори подносиоца кривичне пријаве на последице лажног пријављивања, није од утицаја на питање постојања кривице због кривичног дела лажног пријављивања. За кривичну пријаву није прописана форма, а све у циљу давања слободе подносиоцу кривичне пријаве, да што боље изнесе чињенично стање, услед чега тужилац не може одбацити кривичну пријаву зато што је неуредна. Кривична пријава се подноси надлежном јавном тужилаштву. Уколико је кривична пријава поднета ненадлежном тужилаштву или неком другом државном органу, нпр. суду или органу унутрашњих послова, државни орган је дужан да прими кривичну пријаву и да је одмах достави надлежном јавном тужилаштву.²⁹

Што се тиче лица које подnose кривичну пријаву самим подношењем кривичне пријаве не стиче се својство оштећеног, нити било каква процесна права. За разлику од подносиоца кривичне пријаве, оштећени има посебна процесна права нормирана чл. 50 Законика о кривичном поступку. Права оштећеног детаљно су набројана и протежу се кроз цео редован кривични поступак. Оштећени може да преузме гоњење само уколико јавни тужилац одустане од оптужнице након што је потврђена оптужба. То значи, да у ситуацији

---

²⁸ чл.281 ст.1 и ст.2 Законика о кривичном поступку

²⁹ чл.281 ст.3 Законика о кривичном поступку

када јавни тужилац одбаци кривичну пријаву, само лице које се у смислу члана 2 ст. 1 тач. 11 Законика о кривичном поступку сматра оштећеним лицем, има права из чл. 50 Законика о кривичном поступку, да буде обавештено о одбацивању кривичне пријаве и да поднесе приговор непосредно вишем јавном тужиоцу против одлуке нижег јавног тужиоца да не предузме кривично гоњење. О приговору се одлучује решењем, против кога није дозвољена жалба или приговор. Уколико усвоји приговор оштећеног, непосредно виши јавни тужилац ће издати обавезно упутство надлежном јавном тужиоцу да предузме или настави кривични прогон.³⁰ С обзиром на то да је Закон о јавном тужилаштву *lex specialis*, у погледу садржине и форме упутстава, примењују се одредбе тог закона, тако да се упутство издаје у писаној форми и мора садржати разлог и образложење за његово издавање. Јавни тужилац који је примио упутство, има право да изјави приговор против издатог обавезног упутства.³¹ Према начелу хијерархије непосредно вишем јавном тужиоцу се омогућава потпуна контрола рада нижег јавног тужиоца, па исти приликом одлучивања о приговору, ако усвоји приговор, фактички „признаје“ свој пропуст у надзору.

Новину не представља ни норма према којој законодавац обавезује подносиоца кривичне пријаве да наведе доказе који су му познати, а односе се на кривично дело које је предмет пријаве и да предузме мере да се сачувају трагови.³² Уз пријаву се прилажу потврде о привремено одузетим предметима или потврде о враћеним предметима, као и све службене белешке полиције сачињене поводом кривичног догађаја. Такође, требало би указати на то да се уз пријаву достављају предмети, скице, фотографије, прибављени извештаји, списи о предузетим мерама и радњама, службене белешке, изјаве и други материјали који могу бити корисни за успешно вођење поступка.

Уколико је извршено претресање стана и других просторија, уз пријаву се мора приложити наредба судије за претходни поступак о претресању и записник о претресању, из ког произилазе подаци о грађанима који су присуствовали претресу. Уколико је одређено задржавање лица, решење о задржавању и евентуално изјављена жалба се такође

---

³⁰ чл.51 Законика о кривичном поступку

³¹ чл.18 ст.2 Закон о јавном тужилаштву

³² чл.280 ст.3 Законика о кривичном поступку

достављају уз пријаву.

Кривична пријава, као и по „старом“ Законнику, нема процесни значај и не може се употребити као доказ у поступку. Њен значај је у томе што на основу ње тужилац сазнаје за постојање кривичног дела и учиниоца, и одговарајућим актом, заснованом на наводима кривичне пријаве покреће кривични поступак. Обавеза јавног тужиоца је да размотри и оцени сваку примљену кривичну пријаву.³³ По пријему кривичне пријаве, или после прикупљања обавештења, јавни тужилац доноси одлуку о пријави. Он може предузети кривично гоњење или пријаву одбацити.

Јавни тужилац ће решењем одбацити кривичну пријаву, ако пријављено дело није кривично дело за које се гони по службеној дужности, ако је наступила застарелост, или је дело обухваћено амнестијом, или помиловањем, или ако постоје друге околности које искључују кривично гоњење, као и ако не постоје основи сумње да је учињено кривично дело које се гони по службеној дужности.³⁴ О основима за одбацивање кривичне пријаве као и практичним примерима биће више речи у наставку.

Кривична пријава поднета јавном тужиоцу у пракси је често недовољно поткрепљена и не представља довољан основ за заснивање његове одлуке о даљем поступању, у ком смислу ако јавни тужилац из саме кривичне пријаве не може оценити да ли су вероватни наводи пријаве или ако подаци у пријави не пружају довољно основа да може одлучити да ли ће спровести истрагу или ако је на други начин сазнао да је извршено кривично дело, јавни тужилац може сам прикупити потребне податке, позивати грађане и поднети захтев државним и другим органима и правним лицима да му пруже потребна обавештења³⁵, о чему ће бити више речи у наставку.

1.1 Прикупљање потребних обавештења

Уколико јавни тужилац из саме кривичне пријаве не може оценити да ли су вероватни наводи из кривичне пријаве или је на други начин сазнао да је извршено

---

³³ Ђурђић, В., Суботић, Д., Процесни положај јавног тужиоца и ефикасност кривичног поступка, Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца, Београд, 2007, стр.12

³⁴ чл.284 ст.1 Законика о кривичном поступку

³⁵ Чл.282 ст.1 Законика о кривичном поступку

кривично дело, јавни тужилац може:

- 1) сам прикупити потребне податке,
- 2) позвати грађане
- 3) поднети захтев државним и другим органима и правним лицима да му пруже потребна обавештења

На пример, јавни тужилац може сам прикупљати податке истраживањем података на интернету, у штампи, претраживањем сопствених база података и слично. У другом случају, јавни тужилац може позивати грађане ради давања неформалних обавештења. Ако није у могућности сам да предузме радње, јавни тужилац ће захтевати од полиције да прикупи потребна обавештења и да предузме друге мере и радње у циљу откривања кривичног дела и учиниоца. Полиција је дужна да поступи по захтеву јавног тужиоца и да га о предузетим мерама и радњама обавести најкасније у року од 30 дана од пријема захтева.

Јавни тужилац, државни и други органи, односно правна лица дужна су приликом прикупљања обавештења односно давања података да поступају обазриво, водећи рачуна да се ненашкоди части и угледу лица на која сеови подаци односе. Са циљем реализације наведених процесних овлашћења, Законик о кривичном поступку ставља на располагање одређена средства јавном тужиоцу, тако да он може и новчано казнити одговорно лице у случају да не поступи по његовом захтеву.

2. Институт одлагања кривичног гоњења

Начело опортунитета кривичног гоњења је свакако једно од основних начела у погледу уређења кривичног гоњења и у кривичном процесном законодавству и јавнотужилачкој пракси Србије.

За примену опортунитета кривичног гоњења јавном тужиоцу није потребно никакво садејство суда, јер опортунитет гоњења за кривична дела за која је допуштен, не зависи ни од какве одлуке или сагласности суда.³⁶ Дакле, примена института одалгања

---

³⁶ Проф. др Ђурђић В., Утицај јавног тужиоца на казнену политику у новом кривичном поступку Србије, Зборник радова „Казнена политика као инструмент државне политике на кривиналитет“ Сл.гласник Републике Српске, Бања Лука, 2014., стр.92

кривичног гоњења са једне стране зависи од казне која је предвиђена за одређено кривично дело, а са друге стране од самог осумњиченог који треба добровољно да прихвати једну или више обавеза.

Начело опртунитета је супротно начелу легалитета и његова суштина огледа се у томе да када се испуне законом предвиђени услови- стварни и правни разлози јавни тужилац је овлашћен да цени у сваком случају да ли је опортуно - целисходо покретати кривични поступак.³⁷ С тим у вези могуће је да кривично гоњење изостане и када се стекну све законске претпоставке за покретање кривичног поступка у случајевима кад јавни тужилац оцени да би то било у јавном интересу, руководећи се обзирима целисходности за које нађе да постоје.

Обзире целисходности јавни тужилац мора да цени са становишта јавног интереса тј. да ли је у јавном интересу да се учинилац кривично гони или не гони, а не произвољно по свом слободном нахођењу. Као разлози целисходности којима се правда да је у јавном интересу непокретање поступка наводе се: незнатна штета; чињеница да је штета већ надокнађена; дејство кривичног поступка на јавност, потреба благодоклоног поступања према окривљеном из криминалнополитичких разлога, разлози процесне економије, обзире према породици учиниоца кривичног дела, обзире према захтевима државне политике у међународним односима и сл.³⁸

У основи овог института налази се потреба избегавања дуготрајних и скуких кривичних поступака када је реч о лакшим кривичним делима али и уверење да, нарочито код ових кривичних дела ресторативним механизмима треба дати превагу над оним првенствено ретрибутивног карактера. Наиме, окривљеном се уместо кривичног поступка и санкције нуди могућност да испуни одређену друштвено корисну обавезу док му се заузврат нуди најпре одлагање кривичног гоњења и коначно одустајање од кривичног гоњења, уколико испуни преузете обавезе. Реч је о институту који је нов у нашем кривичнопроцесном праву и који је уведен у домаћи кривичнопроцесни систем реформом

---

³⁷ Проф. др. Ђурђић В., проф др. Стевановић Ч., Кривично процесно право-Општи део, Ниш, 2006.год., стр 71.

³⁸ Проф. др. Војислав Ђурђић, проф др.Чедомир Стевановић, Кривично процесно право-Општи део, Ниш, 2006.год., стр 72

из 2001.године.

У односу на досадашњи режим када је реч о институту одлагања кривичног гоњења, законодавац уноси неколико измена. Најпре, повећава се круг дела у погледу којих је институт могуће применити. Сада до одлагања гоњења може доћи у погледу било којег кривичног дела за које је предвиђена новчана казна или казна затвора до пет година. Поред тога, одустаје се од решења према којем је одлагање кривичног гоњења било условљено претходно датим одобрењем суда. Полазећи од идеје одвојености процесних улога, законодавац је питање кривичног гоњења, па тиме и његовог одлагања, оправдано препустио искључивој надлежности јавног тужиоца, као процесног субјекта којем је ова област поверена. Такође, уочљиво је и одустајање од решења према којем би одлагање кривичног гоњења у било ком смислу, било условљено сагласношћу оштећеног. Полазећи од уверења да ће, као државни орган у чијој надлежности је, између осталог и страње о правима оштећене стране, адекватно штитити интересе оштећеног, јавном тужиоцу је и овде пружена могућност несметаног одлучивања.

Дакле, један од изузетака од начела легалитета управо овлашћење јавног тужиоца из чл.283 Законика о кривичном поступку, да под одређеним условима може одложити кривично гоњење, а по извршењу одређених обавеза од стране пријављеног лица и одбацити кривичну пријаву. За разлику од начела легалитета кривичног гоњења, које обавезује јавног тужиоца на покретање и вођење кривичног поступка у случају испуњености за то предвиђених услова, начело опортунитета даје право јавном тужиоцу да не покрене поступак, не води кривични поступак против одређеног лица упркос томе што су испуњени законски услови за предузимање кривичног гоњења. Основ целисходности непокретања кривичног поступка као кључна претпоставка начела опортунитета кривичног гоњења може бити веома различита може да се тиче како кривичног дела и његовог извршиоца тако и околности под којима је дело извршено.³⁹ Разлози који се односе на оправданост примене института одлагања кривичног гоњења огледају се у следећем: већа економичност, поједностављење рада кривичног правосуђа у погледу растерећења судова и њиховог ослобођења од предмета у вези са лакшим

---

³⁹ Циглер С., Начело легалитета и опортунитета кривичног гоњења, Нови Сад, 1995, стр.37

кривичним случајевима; већи степен стручног ангажовања судова код сложенијих кривичних случајева што се даље одражава на квалитет њиховог рада у таквим предметима; непостојање криминалнополитичких разлога за кривично гоњење у појединим случајевима; неоправданост стварања трошкова кривичног гоњења у случају попутог претходног санирања последица извршеног кривичног дела; виши степен конкретног превентивног дејства на учиниоца него у случају предузимања кривичног гоњења⁴⁰ и сл.

Да би до одлагања кривичног гоњења дошло (чл.283 ст.1 Законика о кривичном поступку), осумњичени мора прихватити једну или више обавеза предвиђених у тач.1 до 7. овог става (*видети пример 2., стр.43*). Тако осумњичени може бити обавезан:

- 1) да отклони штетну последицу насталу извршењем кривичног дела или да накнади причињену штету,
- 2) да уплати одређени новчани износ, који се користи за хуманитарне или друге јавне сврхе,
- 3) да обави одређени друштвенкорисни или хуманитарни рад,
- 4) да испуни доспеле обавезе издржавања,
- 5) да се подвргне одвикавању од алкохола или опојних дрога,
- 6) да се подвргне психосоцијалном третману ради отклањања узрока насилничког понашања и
- 7) да изврши обавезу установљену правоснажном одлуком суда, односно поштује ограничење утврђено правоснажном судском одлуком.

Реч је о различитим обавезама, чије испуњавање јавни тужилац може захтевати у зависности од конкретног случаја, узимајући у обзир циљеве иснтитута. Иако би у том смислу било веома тешко успоставити било каква правила, ипак би, имајући на уму природу наведених обавеза, било сврсисходно да се осумњичени на првом месту обавезује на отклањање штетне последице, односно накнаду причињене штете, уколико су ове

---

⁴⁰ Roxin C., *Strafverfahrensrechth*, 22.Auflage, Munchen, 2002., seit. 187-201; Lutz Meyer-Grossner, *Strafprocessordnung*, 46.Auflage, Verlag C.H.Beck, Munchen, 2003, seit.145-156; Чворовић, Д., „Криминално-политичка оправданост, сврха и облици начела опортунитета кривичног гоњења“, Зборник Опортунитет кривичног гоњења, Српско удружење за кривичноправну теорију и праксу, Београд, 2009, стр. 29-38.

нанете оштећеном. Остале обавезе могле би бити примарно или додатно успостављане у зависности од сваког конкретног случаја.⁴¹Праћење извршења обавеза према одлуци јавног тужиоца, када се у односу на осумњиченог одлаже кривично гоњење, обавља повереник (чл.5 тач.1 и чл.6 тач.1 Закона о извршењу ванзаводских санкција и мера).

Одлуку о одлагању кривичног гоњења, јавни тужилац доноси наредбом. У наредби, јавни тужилац осумњиченом одређује и рок у којем је дужан да испуни прузете обавезе, при чему овај рок не може бити дужи од годину дана (*видети пример 3., стр.45*). Надзор над извршењем обавеза обавља повереник уз органа управе надлежног за послове извршења кривичних санкција, у складу са прописом који доноси министар надлежан за послове правосуђа.

Крајњи циљ примене института одлагања кривичног гоњења је испуњење преузете обавезе од стране осумњиченог и одустајање од вођења кривичног поступка. Уколико осумњиченин у редвиђеном року изврши обавезу коју је преузео, јавни тужилац ће решењем одбацити кривичну пријаву о чему ће обавестити оштећеног (*видети пример 4, стр.47*). У оваквој ситуацији оштећени нема могућност подношења приговора против овакве одлуке непосредно вишем јавном тужиоцу - чл.51 ст.2 Законика о кривичном поступку (*видети пример 5., стр.49*). У случају да му и поред примене механизма предвиђеног овим чланом штета није у потпуности или делимично надокнађена од стране осумњиченог, оштећеном преостаје да имовинскоправни захтев стварује у парничном поступку.

Постајање овог института у савременим условима узрокованим специфичним друштвеним факторима је неопходно а имајући у виду два основна циља којима се у овом смислу тежи а то су ефикасност и економичност поступка. Томе свакако доприноси шири дијапазон мера из чл.283 ст.1 ЗКП-а чијом применом се остварује сврха у погледу специјалне и генералне превенције, у ком смислу се штити како приватни интерес оштећених лица тако и јавни интерес. С тим у вези на најнепосреднији могући начин се штити приватни интерес кроз примену мере и то отклањања штетне последице настале извршењем кривичног дела или надокнада причињене штете, мере испуњења доспелих

---

⁴¹ Горан П.Илић, Миодраг Мајић, Слободан Бељански, Александар Трешњев, Коментар Законика о кривичном поступку, Београд, 2014.год., стр.683.

обавеза издржавања и мере извршења обавезе установљену правоснажном одлуком суд, односно поштовања ограничења утврђено правоснажном судском одлуком.

С друге стране применом мере уплате новчаног износа у хуманитарне сврхе и мере обављања друштвенокорисног или хуманитарног рада постиже се на неки начин задовољење јавног интереса док примена мера подвргавања одвикавању од алкохола или опојних дрога као мера подвргавање психосоцијалном третману ради отклањања узрока насилничког понашања представљају у начелу мере медицинског карактера. Свакако је битно указати на још једну добру страну института одлагања кривичног гоњења а то је могућност да се истовремено више мера наложе према једном лицу-учиниоцу кривичног дела и то у оним случајевима кад због околности случаја не би било сврсисходно применити само једну од законом предвиђених мера.

Када је реч о недостацима које има овај опште узев у обзир прихватљив и пожељан институт, примећује се изостанак судске контроле јавнотужилачких одлука. Други недостатак када је реч о овом институту и његовој примени у пракси јесте рестриктивна примена истог или боље речено забрана примене у периодима одређеним обавезним упуствима непосредно вишег тужилаштва а у погледу одређених кривичних дела због пенолошко-криминолошких разлога нпр.недозвољен промет акцизним производима из чл.176 ст.1 Закона о пореском поступку и пореској администрацији, кривичном делу проневера из чл.364 ст.1 Кривичног законика итд. у ком смислу се у одређеним периодима одступа од правила да се условно одлагање може применити у погледу кривичних дела са запређеном казном затвора до 5 година, иако би се у наведеним примерима постигла сврха управо применом означеног института.

Други облик опортунитета је одбацивање кривичне пријаве из разлога правичности, прописан за кривична дела са запређеном новчаном казном или казном затвора до три године.⁴² У том случају јавни тужилац може одбацити кривичну пријаву ако је осумњичени услед стварног кајања, спречио наступање штете или је штету у потпуности надокнадио, а јавни тужилац према околностима случаја, оцени да изрицање

---

⁴² Проф. др Ђурђић В., Утицај јавног тужиоца на казнену политику у новом кривичном поступку Србије, 2014. оп. цит.стр.92

кривичне санкције не би било правично. Тада оштећени, након пријема обавештења о одбацавању кривичне пријаве, неће имати право да поднесе приговор непосредно вишем јавном тужиоцу. У јавним тужилаштвима води се посебна евиденција „КЕО“ о предметима по којима је одложено кривично гоњење или одбачена кривична пријава применом начела опортунитета, а у Републичком јавномтужилаштву води се централна евиденција ових предмета.⁴³

3. Одбацавање кривичне пријаве

Јавни тужилац одбацује кривичну пријаву када сам закључи да из одређених разлога процесноправне или материјалноправне природе, није оправдано започињати кривични поступак. С тим у вези јавни тужилац ће решењем одбацили кривичну пријаву ако из саме кривичне пријаве проистиче да:

- 1) пријављено дело није кривично дело за које се гони по службеној дужности,
- 2) је наступила застарелост, или је дело обухваћено амнестијом, или помиловањем, или ако постоје друге околности које искључују кривично гоњење,
- 3) не постоје основи сумње да је учињено кривично дело које се гони по службеној дужности.⁴⁴

Кривична пријава ће се одбацили из разлога што пријављено дело није кривично дело за које се гони по службеној дужности, у ситуацијама када нису испуњена законска обележја кривичног дела за које се гоњење предузима по службеној дужности или кад постоје околности које искључују постојање кривичног дела (*видети пример бр.6, стр.50*). По овим основима, кривична пријава се одбацује у следећим ситуацијама: када се ради о грађанскоправном, управноправном односу, прекршајном деликту или кривичном делу за које се гоњење предузима по приватној тужби, када чињенично стање у пријави даје могућност примене законске одредбе „неће се казнити”, која значи да у том случају нема кривичног дела (члан 112 став 29 КЗ), односно, ако је због посебних околности искључено постојање кривичног дела (кривично дело – чл. 14 ст. 2 дело малог значаја – члан 18 ст. 1 КЗ, нужна одбрана – члан 19 ст. 1 КЗ, крајња нужда – члан 20. сила и претња – чл. 21 ст.1

---

⁴³ Чл.86 Правилника о управи у Јавним тужилаштвима

⁴⁴ чл.284 ст.1 Законика о кривичном поступку

КЗ, неурачунљивост – чл. 23 ст. 2 стварна заблуда – чл. 28 ст. 1 правна заблуда – чл. 29 ст. 1 – КЗ и члан 112 ст. 29 КЗ).⁴⁵ Кривична пријава ће по овом основу бити одбачена и уколико из саме пријаве произилази да не постоји неки од посебних елемената кривичног дела. У том случају, јавни тужилац доноси закључак на основу саме кривичне пријаве. Дакле рече је о комплексном основу за одбацивање пријаве, окоји бухвата

Дакле, у овом случају се ради о комплексном основу за одбацивање пријаве, који обухвата ситуацију када је пријављено кривично дело које се гони по приватној тужби, или када је пријављен догађај који нема обележја кривичног дела.

Одбацивање кривичне пријаве по напред наведеном основу најбоље илуструје следећи пример, при чему је потребно имати у виду да су подаци дати у истом узети произвољно ради практичног разумевања теме о којој је напред било речи.

Кривична пријава ће се одбацивати и у случајевима када постоје процесне сметње за покретање кривичног поступка због наступања застарелости кривичног гоњења, као и када је дело обухваћено амнестијом, или помиловањем (*видети пример бр.7, стр.52*). Најчешћи разлози због којих се пријава одбацује, а подводе се под основ „постојање других околности које искључују гоњење” су: смрт пријављеног лица, пријављено лице је млађе од 14. година, већ пресуђена ствар, пријављено лице ужива кривичноправни имунитет, пропуштен рок код кривичних дела која се гоне по предлогу оштећеног и сл.⁴⁶

Постојање, или непостојање основа сумње да је извршено кривично дело, које се гони по службеној дужности, је фактичко питање сваког конкретног случаја. Основи сумње морају да проистичу из података и доказа, па ако нема чињеница које макар и посредно указују на то да је извршено било које кривично дело, које се гони по службеној дужности, кривична пријава мора да буде одбачена.⁴⁷ По овом основу кривична пријава ће се одбацивати, ако чињенице садржане у кривичној пријави и прилозима датим уз кривичну пријаву, не потврђују постојање основа сумње, да је кривично дело извршено (*видети пример бр.8, стр.54*). Основ сумње да је извршено кривично дело, не постоји када чињенице садржане у кривичној пријави и прилозима ни посредно, ни непосредно не

---

⁴⁵ Илић, Г., Мајић, М., Бељански, С., Трешњев, А., *op.cit.*, стр.605

⁴⁶ Чл.284.ст.1 тач.2 Законика о кривичном поступку

⁴⁷ Љубомир Прелић и др., *Јавнотужилачки приручник*, Друго измењено и допуњено издање, Београд, 2009, 111-113

указују на то, да је извршено кривично дело.⁴⁸

Иначе непостојање основа сумње да је учињено кривично дело које је пријављено, представља чест разлог за одбачај кривичне пријаве, када је тужилаштву достављена кривична пријава непоткрепљена или недовољно поткрепљена доказима, независно од тога које подносилац кривичне пријаве. Оно на шта је важно указати у овом контексту, је то да ће овлашћени тужилац, пре доношења одлуке по овом основу искористити могућности које му стоје на располагању сагласно чл.282 Законика о кривичном поступку, те у том смислу ће ради провере основаности кривичне пријаве посезати за захтевима о прикупљању потребних података и обавештења о чему ће бити више речи у трећем поглављу, односно у делу који се тиче односа између тужилаштва и полиције у предистражном поступку.

Јавни тужилац је дужан да о одбацивању кривичне пријаве у року од осам дана обавести оштећеног, без обзира на то да ли је оштећени подносилац пријаве⁴⁹ (*видети пример бр.9, стр.57*). Обавештење упућено оштећеном требало би да садржи и кратке разлоге одбацивања пријаве (члан 284 став 2 Законика о кривичном поступку) и посебну поуку да може да поднесе приговор против одлуке о одбацивању кривичне пријаве, непосредно вишем јавном тужиоцу. Законик не нормира обавезу да се уз обавештење оштећеном доставља и само решење о одбацивању кривичне пријаве, мада би и то имало смисла, јер би се тиме оштећеном омогућило да се упозна са потпуним разлозима за одбацивање кривичне пријаве, пре подношења приговора.

Посебно је важно да јавни тужилац благовремено обавести оштећеног о одбацивању кривичне пријаве, јер оштећени који није у року од три месеца обавештен о одбацивању кривичне пријаве, по истеку тог рока не може поднети приговор непосредно вишем јавном тужиоцу. Ово произилази из одредбе члана 51 став 2 ЗКП, у којој се одлука јавног тужиоца означава као одбацивање кривичне пријаве.

О одбацивању кривичне пријаве коју је поднео орган полиције обавештава се полиција. Обавештење полицији у пракси се састоји само у кратком обавештењу без

---

⁴⁸ Чл.2 ст.1 тач.17 Законика о кривичном поступку

⁴⁹ чл.50 ст.1 тач.5 Законика о кривичном поступку

навођења разлога за одбачај. Имајући у виду да није изричито прописано одредбама Законика о кривичном поступку, пријављено лице се не обавештава о одбачају кривичне пријаве против њега.

Поглавље четврто

УЛОГА ЈАВНОГ ТУЖИОЦА У ПРЕДИСТРАЖНОМ ПОСТУПКУ

1. Однос Јавног тужилаштва и полиције

Полиција и други државни органи надлежни за откривање кривичних дела, дужни су да поступе по сваком захтеву надлежног јавног тужиоца, као и да о свакој радњи предузетој у циљу откривања кривичног дела или проналажења осумњиченог, обавесте надлежног јавног тужиоца. Дакле, као и по раније важећем закону, органи којима се обраћа јавни тужилац, нису овлашћени да цене целисходност његовог захтева.

Полиција као ослонац Јавном тужилаштву, у смислу одредаба Законика о кривичном поступку, предузима оперативно-тактичке мере и радње из ранијег преткривичног, а сада предистражног поступка. Мимо тога, полиција је овлашћена да самостално предузима поједине доказне радње у предистражном поступку чији се резултати, као доказ, могу користити у кривичном поступку. Посматрано са аспекта односа полиције и Јавног тужилаштва може се закључити да је јавни тужилац апсолутно доминантан субјекат у предистражном поступку, а полиција активни сарадник јавног тужиоца, те функционално потпуно подређена тужиоцу.

По правилу, полиција предузима мере самостално и без налога јавног тужиоца, ако постоје основи сумње да је извршено кривично дело које се гони по службеној дужности, да се пронађе учинилац, да се не сакрије, или не побегне, као и да се обезбеде трагови кривичног дела, или предмети који могу послужити као доказ.⁵⁰ Овлашћења полиције детаљно су набројана у чл. 286. Ст.2 Законика о кривичном поступку. Везано за овлашћења полиције потребно је напоменути једну разлику у односу на „стари ЗКП“. Наиме, успоставља се тачно временско одређивање ограничавања кретања лица на одређеном простору, да би се прикупила потребна обавештења. Лицу се не може ограничити кретање дуже од осам сати и то је битна измена, јер „стари ЗКП“ није прописивао најдужи број сати ограничења кретања лица од кога се прикупљају обавештења, већ је предвиђао да се

---

⁵⁰ чл.286 ст.1 Законика о кривичном поступку

конкретној особи може ограничити кретање за време неопходно да се прикупе потребна обавештења⁵¹ О предузимању мера и радњи полиција одмах, а најкасније у року од 24 часа након предузимања, обавештава јавног тужиоца.⁵²

У току предистражног поступка јавни тужилац је овлашћен, да од полиције преузме вршење радње коју је полиција на основу закона самостално предузела.⁵³ То је могућност какву није познавао „стари ЗКП“. Значи, законодавац јавном тужиоцу поверава овлашћење да задире у процесну активност органа који поседују полицијска овлашћења и сам врши таква овлашћења. Опет се поставља питање да ли јавни тужилац и заменици имају потребна знања да би сами примењивали полицијске оперативне методе, мере или радње, тако да је мало вероватно да ће тужиоци често посезати за овим овлашћењем.

По налогу судије за претходни поступак, а на предлог јавног тужиоца полиција може у предистражном поступку, у циљу испуњења својих дужности, прибавити евиденцију остварене телефонске комуникације, коришћених базних станица, или извршити лоцирање места са којег се обавља комуникација.⁵⁴ Прибављање тзв. телефонских листинга, мимо одлуке суда, било је предмет оцене уставности од стране Уставног суда, те је ова одредба претрпела измену, тако да мора постојати наредба судије за претходни поступак, а не налог јавног тужиоца, како је то било раније прописано. Ако полиција у предистражном поступку предузме доказну радњу, о томе ће без одлагања обавестити јавног тужиоца.⁵⁵

Овлашћење да се у предистражном поступку предузме доказна радња, требало би схватити као дериват генералног овлашћења полиције да предузима мере и радње с циљем проналажења починилаца кривичних дела и обезбеђења трагова и предмета који могу да послуже као доказ у поступку. Због тога би и обавезе полиције, спрам јавног тужиоца, када предузима доказне радње требало схватити у контексту одредбе чл. 286 ст. 1 ЗКП, тако да полиција и када предузима доказне радње, о томе да је предузела радњу јавног тужиоца обавештава у року од 24 часа.⁵⁶ Докази које је полиција прибавила предузимањем

---

⁵¹чл.225 ст.2 Законика о кривичном поступку

⁵²чл.286 ст.4 Законика о кривичном поступку

⁵³чл.285 ст.5 Законика о кривичном поступку

⁵⁴чл.286 ст.3 Законика о кривичном поступку

⁵⁵чл.287 ст.1 Законика о кривичном поступку

⁵⁶чл.286 ст.4 Законика о кривичном поступку

доказних радњи, могу бити коришћени у даљем току кривичног поступка, ако су доказне радње спроведене у складу са Закоником.⁵⁷ Органи са полицијским овлашћењима могу позивати грађане ради прикупљања потребних обавештења. У позиву се назначава разлог и својство. Могуће је и принудно довођење, у случају неодазивања на позив. Прикупљање обавештења може да траје најдуже четири сата. На основу прикупљених обавештења саставља се кривична пријава. Уколико сазна за нове чињенице, орган предистражног поступка може да допуни кривичну пријаву.⁵⁸ Лице за које постоје основи сумње да је извршило кривично дело, позива се у својству осумњиченог. У позиву се упозорава да може да узме браниоца. Лице које је саслушавано у својству грађанина, може да стекне статус осумњиченог. О саслушању лица у својству осумњиченог, одмах се обавештава јавни тужилац. Уколико осумњичени да исказ у присуству браниоца, записник о датом исказу се не издваја из списка и представља доказ у кривичном поступку.⁵⁹ Полиција може лица затечена на месту извршења кривичног дела, задржати најдуже до 6 сати, до доласка јавног тужиоца, ако би та лица могла да дају податке важне за поступак и ако је вороватно да се њихово испитивање касније не би могло извршити или би било скопчано са знатним одуговлачењем или другим тепкоћама.⁶⁰ Полиција, такође, може да ухапси лице уколико постоји разлог за одређивање притвора и у том случају га без одлагања спроводи надлежном јавном тужиоцу. Овлашћени полицијски службеник о томе саставља извештај који садржи разлоге и време хапшења и затим га доставља јавном тужиоцу. Ухапшени мора бити поучен о правима из члана 69 став 1 овог Законика. Ако је због неотклоњивих сметњи спровођење ухапшеног трајало дуже од осам часова, полиција је дужна да јавном тужиоцу овакво закашњење посебно образложи, о чему ће јавни тужилац сачинити службену белешку.⁶¹

Дакле у предистражном поступку, полицији стоји на располагању могућност предузимања оперативно-тактичких мера те ако постоје основи сумње (материјални услов) да је извршено кривично дело за које се гони по службеној дужности, полиција је дужна да

---

⁵⁷ чл.287 ст.2 Законика о кривичном поступку

⁵⁸ чл.288 Законика о кривичном поступку

⁵⁹ Чл.289 Законика о кривичном поступку

⁶⁰ чл.290 Законика о кривичном поступку

⁶¹ чл.291 Законика о кривичном поступку

предузме потребне мере да се пронађе учинилац кривичног дела, да се учинилац или саучесник не сакрије или не побегне, да се открију и обезбеде трагови кривичног дела и предмети који могу послужити као доказ, као и да прикупи сва обавештења која би могла бити од користи за успешно вођење кривичног поступка. У циљу испуњења ових дужности полиција може: тражити потребна обавештења од грађана, извршити потребан преглед превозних средстава, путника и пртљага, ограничити кретање на одређеном простору, предузети потребне мере у вези са утврђивањем истоветности лица и предмета, расписати потрагу за лицем и предметима за којима се трага, прегледати одређене објекте и просторије државних органа предузећа, радњи и других правних лица у присуству одговорног лица, остварити увид у њихову документацију и по потреби је одузети, предузети друге мере и радње.

Активности полиције које су наведене треба разликовати од процесних активности јавног тужиоца и у одређеним случајевима полиције на предузимању доказних радњи. Доказне радње у том смислу представљају радње јавног тужиоца и полиције на прикупљању доказа. Уколико су доказне радње прикупљене у смислу одредаба Законика о кривичном поступку њима прикупљени докази могу бити коришћени у даљем току кривичног поступка и на њима се може заснивати судска одлука. Што се тиче наведених полицијских активности, исте нису регулисане посебним процесним правилима, те у том смислу се не примењују посебне процесне форме као што је то случај са прикупљањем доказа. Стога овакво прикупљање обавештења не може се користити у даљем току кривичног поступка као доказ. У ситуацијама које не трпе одлагања нпр.приликом прегледа возила или лица, може доћи до одузимања предмета, у ком смислу полиција прелази на поступање које има за циљ предузимање доказних радњи, што представља поступање суштински другачијег карактера и процесног значаја, што даље указује на прикупљање доказа који могу бити коришћени у даљем току кривичног поступка. О чињеницама и околностима које су утврђене приликом предузимања појединих радњи, а могу бити од интереса за кривични поступак, као и о предметима који су пронађени или одузети, саставља се записник или службена белешка.

Напослетку када је реч о полицији као ослонцу Јавног тужилаштва, требало би рећи да постоје системи у којима се прибегава и радикалнијим решењима с циљем контроле

тужилаштва над полицијом. У не малом броју земаља у Европи полиција, или поједине врсте полиције се интегришу у тужилаштво и тако се обезбеђује потпуна контрола тужилаштва над полицијом. При сваком тужилаштву у Италији постоји одељење полиције које је функционално потчињено старешини тужилаштва, а у Швајцарској тужилац је истовремено Директор полиције „judiciaire”. У Белгији делови полиције су припојени канцеларији тужиоца тако да су те полицијске јединице практично део тужилаштва.⁶²

За разлику од тих система, „новим“ ЗКП успоставља се потпуна наредбодавна власт тужиоца над полицијом, коју не прате дисциплинска овлашћења тужиоца, будући да јавни тужилац нема право да изриче дисциплинске мере, већ искључиво право да иницира дисциплински поступак. Већину радњи у предистражном поступку фактички врши полиција, која је по логици ствари оперативнија и коју законодавац у битној мери своди на једну врсту „сервиса“ јавног тужиоца, који полицији може издавати обавезујуће налоге, при чему су му на располагању јачи процесно-правни механизми деловања на полицију у предистражном поступку у односу на ранија решења која је законодавац предвиђао. Иако је могућност иницирања дисциплинског поступка велики напредак у односу на ЗКП из 2001. године, штета је што није предвиђена могућност јавног тужиоца да учествује у поступку и да буде обавештен о исходу.⁶³ У том сегменту односа између Јавног тужилаштва и полиције неспорна се примећује да јавни тужилац има једну врсту непотпуне надређености над полицијом.

2. Захтеви Јавног тужилаштва према полицији

Члан 282 Законика о кривичном поступку уређује начин поступања јавног тужиоца са кривичном пријавом. Ако наводи кривичне пријаве нису вероватни може сам да прикупља податке, да позива грађане и да поднесе захтев надлежним државним органима да прикупе потребна обавештења. Изузетно и уколико није у могућности да сам прикупи потребна обавештења, јавни тужилац ће захтевати од полиције и од других органа да

---

⁶² Sallustro, M., EULEX Prosecutor, Излагање, Семинар „Примена новог Законика о кривичном поступку“, Ниш, 29-30. мај 2014. године.

⁶³ Бркић, С., Кривично процесно право II, Петроварадин:Футура, Нови Сад, 2013, стр.59

пруже и прикупе потребна обавештења и предузму друге мере и радње ради откривања кривичног дела и проналажења учиниоца. Потребно је узети у обзир чињеницу када се ради о означеном члану, да се прави разлика између субјеката који пружају и субјеката који прикупљају потребна обавештења. С тим у вези јавни тужилац може од свих државних органа, других органа и правних лица да захтева да пруже потребна обавештења, док се од полиције и уопште од органа који имају полицијска овлашћења може да захтева да прикупе обавештења, те у том смислу постоје информације које се већ поседују и информације које се прикупљају на основу полицијских обавештења.

Смисао руководеће улоге јавног тужиоца у предистражном поступку огледа се једним добрим делом управо на овом плану, односно огледа се у могућности тужиоца да наложи полицији предузимање одређених радњи ради откривања кривичних дела и проналажења учиниоца. Ово овлашћење у себи садржи неколико компоненти. С тим у вези јавни тужилац може од полиције захтевати да се посебно ангажује на испитивању одређеног случаја и утврђивању да ли у конкретној ситуацији постоје елементи одређеног кривичног дела (*видети пример бр.10, стр.58*). Исто јавни тужилац може од полиције захтевати да се посебно ангажује у случају да је кривично дело учињено од стране непознатог учиниоца (*видети пример бр.11, стр.60*), као и да наложи полицији предузимање конкретних радњи као нпр. преглед објеката и превозних средстава, да ограничи кретање грађана на одређеном простору, односно да предузме неке друге мере за које сматра да су целисходне у датим условима.

Полиција је с друге стране у обавези да извршава налог јавног тужиоца и да га редовно обавештава о предузетим мерама. Приликом поступања по налогу тужиоца полиција није овлашћена да цени целисходност предузимања захтеваних радњи, али може јавног тужиоца упознати с евентуалним проблемима до којих може доћи у реализацији налога, међутим обавеза полиције у вези достављених јавнотужилачких захтева не искучује могућност полиције да јавном тужиоцу сугерише одређени начин поступања који се показује као најадекватнији. У супротном непостапње по захтеву јавног тужиоца од стране полиције овлашћује јавног тужиоца на обавештавање о овоме старешине који руководи радом полицијског органа који није поступио по захтеву али и министра унутрашњих послова, Владе и надлежног радног тела Народне скупштине. Уколико и 24

часа након пријема оваквог обавештења по захтеву јавног тужиоца не буде поступљено, јавни тужилац мође захтевати покретање дисциплинског поступка против лица које сматра одговорним за непоступање по његовом захтеву.⁶⁴

Сама улога полиције не своди се само на поступање исте по захтевима тужилаштва већ с друге стране однос полиције и тужилаштва може се сагледати и у обратном смеру. Дакле иницијатива у погледу кривичног гоњења учинилаца кривичних дела не мора кренути од захтева тужилаштва различитог карактера, већ и од иницијатива полиције у виду предлога за претрес стана и других просторија, иницијатива у виду предлога за прикупљање задржаних података и сл. На основу наведених полицијских предлога односно иницијатива ценећи оправданост, основаност истих јавни тужилац се обраћа надлежном суду у виду захтева за одређивање наредбе за претересање стана и других просторија (*видети пример бр.12, стр.61*), захтева за одређивање наредбе за прикупљање задржаних података и сл.

---

⁶⁴ Чл.44 ст.2 и ст.3 Законика о кривичном поступку

ПОГЛАВЉЕ *нето*
ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Ефикасност рада јавног тужилаштва као државног органа који предузима кривично гоњење и покреће кривични поступак, узрокована је специфичним друштвеним условима који погодују појави криминалних активности, а отежавају њихово откривање и процесуирање, посебно тешком друштвено-економском ситуацијом, мада треба нагласити да доношење јавнотужилачких одлука у великој мери зависи од ефикасности рада полиције, суда, као и ефикасности у раду стручних лица која се ангажују од стране тужилаштва, када је за утврђивање или оцену неке чињенице потребно стручно знање.

Јавни тужилац руководи целокупним предистражним поступком као што је наведено кроз присуство увиђајима, кроз форму радних договора, обављених консултација и датих упутстава органима откривања (полицији и инспекцијским службама о чему се сачињававају службене белешке), са циљем да се у овој фази поступка прикупе подаци и докази, чије би прикупљање у каснијим фазама било немогуће или успоравало поступак. Наиме, јавни тужилац посматрано кроз цео кривични поступак у целини наступа у двострукој улози, у улози странке у кривичном поступку, равноправне са окривљеним и јавља се и у улози државног органа задуженог да у кривичном поступку заступа државне интересе који су усмерени ка утврђивању истине, односно начелу да нико невин не буде осуђен и да се кривцу изрекне кривична санкција.

Дакле, као државни орган он мора водити рачуна и о интересима друге странке у поступку и циљ његове процесне делатности није доношење судске одлуке која ће по сваку цену ићи на штету друге странке у поступку, него у доношењу законите одлуке. С тим у вези он је дужан да предузима радње којим се утврђује не само оне чињенице које иду на штету окривљеног, већ и оне које му иду у корист, овлашћен је да изјави жалбу на штету и у корист окривљеног и сл., због чињенице да се не брине само о државном интересу, него и о јавном.

Последња реформа и доношење „новог“ Законика о кривичном поступку, изазвале су значајне промене у положају јавног тужиоца у кривичном поступку у целини. Првенствено те промене се огледају увођењем нових иснтитута и реформисањем претход-

ног и главног кривичног поступка. Почев од увођења диверзионих форми решавања кривичних ствари, упрошћених форми кривичног поступка, установљавањем јавнотужилачке истраге, јавном тужиоцу су дата знатно шира овлашћења, која му намећу већу активност у поступку, појачавају његову одговорност у поступку, што све изискује и реформисање самог тужилаштва и промена начина његовог рада, с обзиром да је новим законским решењима „снабдевен“ новим овлашћењима које свакако чине његову улогу активнијом у предистражном поступку, што је тема овог рада, у ком смислу суштински постаје руководилац истог.

Када је реч о улози јавног тужиоца у предистражном поступку, један сегмент тих промена односи на примену начела опортунитета као диверзионе форме, која представља одступање од начела легалитета. Проширивањем делокруга важења начела опортунитета (за кривична дела за које предвиђена новчана казна или казна затвора до пет година), законодавац одговорност за примену материјалног права, све више усмерава и на јавног тужиоца. Јавни тужилац је дужан да размотри примену начела опортунитета када прими кривичну пријаву за дело које спада у поље примене опортунитета. Као видове начела опортунитета законодавац је предвидео условно одлагање кривичног гоњења и одбацивање кривичне пријаве из разлога правичности. У оба ова случаја, ако јавни тужилац одбаци кривичну пријаву, оштећени по закону не може као супсидијарни тужилац да захтева покретање кривичног поступка, па изрицање кривичних санкција. Сагласност оштећеног за примену начела опортунитета више није ни потребна. Примењујући начело опортунитета јавни тужилац алтернативним мерама хуманијег карактера, утиче на специјалну и генералну превенцију, сужавајући поље кажњавања.

Новим законским решењем приметна је евидентана зависност полиције од тужилаштва у спровођењу полицијских послова и то од момента извршења кривичног дела. Доминантна улога тужиоца у овом контексту огледа се у једном сегменту и у томе што је мера задржавања у надлежности јавног тужиоца, имајући у виду да полиција може да ухапси лице под законом одређеним условима али не може да задржи исто са напред наведеног разлога, што представља један од примера стављања полиције под непосредно руководство јавног тужиоца.

Новине везане за положај јавног тужиоца у предистражном поступку односе се и на плану успостављања механизма иницирања дисциплинског поступка против полицијских службеника или запослених лица у државним органима, која не поступе по његовом захтеву и кажњавања одговорног лица, међутим приметно је да наведени механизам суштински не функционише у пракси. Овде се између осталог поставља питање механизма контроле јавног тужиоца, имајући у виду чињеницу да исти може да иницира дисциплински поступак а не и да одређује извесне мере у том смислу према симболично речено „непослушним“ полицијским службеницима. У прилог напред наведеног приметна је у пракси и проблематика која се јавља на релацији тужилац-полиција у реализацији послова у циљу гоњења учинилаца кривичних дела у ком смислу полицијске старешине могу својим подређеним издати налоге који могу да буду у некој врсти колизије са налозима јавног тужиоца, издатим управо према истим тим лицима.

Суштински гледано, новим законским решењима приметна је велика концентрација моћи јавног тужиоца и када се ради о предистражном поступку али и о самој истрази, што се у пракси огледа кроз могућност издавања конкретних задатака полицији и преузимање вршења конкретних радњи од полиције, а све у циљу што ефикаснијег обављања најважније улоге јавног тужиоца-гоњење учиниоца кривичних дела по службеној дужности. Предуслов успешне борбе против свих облика криминалитета јесте очување независности тужилаштва и уплива извршне власти, блиска сарадња и координација тужилаштва са полицијом и другим државним органима, непосредна сарадња тужилаштва са свим релевантним институцијама других земаља, одлучно кривично гоњење засновано на закону и доказима. Поступање јавног тужиоца у предистражном поступку као и у осталим фазама поступка одлучним за исход целог поступка треба бити стално под контролом не само Републичког јавног тужилаштва које се налази на врху пирамидалне организације, већ и целокупне стручне јавности како би се на што бољи начин унапредила пракса управо преко додатних измена и допуна закона чиме би се створили бољу услови за ефективније и ефикасније остваривање јавнотужилачког позива.

ПРАКТИЧНИ ПРИМЕРИ

НАПОМЕНА: Подаци приказани у практичним примерима узети су произвољно ради бољег практичног разумевања улоге јавног тужиоца у предистражном поступку.

Пример бр.1- Записник о пријему кривичне пријаве

Република Србија

ОСНОВНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО

КТ бр. 251/15

19.03.2015. године

АЛЕКСИНАЦ

ВВ/АМ

На основу члана 281 став 2 и став 3 Законика о кривичном поступку састављен је

ЗАПИСНИК

О ПРИЈЕМУ КРИВИЧНЕ ПРИЈАВЕ

У Основном јавном тужилаштву у Алексинцу дана 19.03.2015. године

ПРИСУТНИ СУ:

Заменик јавног тужиоца: Вељко Вујошевић

Записничар: Александра Милановић

Подносилац пријаве: зак. заступник мал. ошт. Филипа и Марије Николић- Николић Драгана, из насеља Житковац ул. Првомајска бр.3, општина Алексинац, рођена 18.02.1977 године у Сурдулици, од оца Слободана и мајке Злате, дев. Филиповић, са ЈМБГ 1802977743716, број личне карте 002224286 издата од стране ПС Алексинац

Започето у 08,40 часова

Подносилац пријаве упозорен је на последице лажног пријављивања из чл. 334 Кривичног законика, као и на право да овај записник може да прочита или да захтева да му се прочита пре потписивања, па изјављује да жели да поднесе:

КРИВИЧНУ ПРИЈАВУ

ПРОТИВ: Николић Зорана са пребивалиштем у Мањаку општина Владичин Хан, рођеног 26.08.1975. године, ЈМБГ 26089753749114,

ЗБОГ: два кривична дела недавање издржавања из чл. 195 ст. 1 Кривичног законика .

О учењеном делу подносилац пријаве изјављује:

Правоснажном пресудом Основног Суда у Нишу-Судска јединица у Алексинцу I-30 П2 бр.230/11 од 29.03.2012.године, дефинисано је вршење родитељског права мал. ошт. на тај начин што су наша заједничка деца мал. Николић Марија и Филип поверени мени као мајци на чување с чим у вези је мом бившем супругу утврђена обавеза да на име издржавања плаћа месечно по 4.000,00 динара, и то мал. Филипу почев од 08.03.2010 године, а за мал. Марију од 22.02.2011. године. Одговорно тврдим да Зоран Николић до данашњег дана није уплатио ниједну рату на име доспелих рата за издржавање.

Као доказ прилажем пресуду Основног Суда у Нишу Судска јединица у Алексинцу I-30 П2 бр.230/11 од 29.03.2012.године, оригинал на увид, копије списима предмета.

Обзиром на напред наведено, молим тужилаштво да против Зорана Николића из Мањака општина Владичин Хан покрене кривични поступак због извршења два кривична дела недавање издржавања из чл. 195 ст. 1 Кривичног законика, и истичем имовинско правни захтев али не могу у овом тренутку тачно да одредим износ.

Завршено у 08,50 часова

ПОДНОСИЛАЦ ПРИЈАВЕ

Николић Драгана

ЗАМЕНИК ЈАВНОГ ТУЖИОЦА

Вељко Вујошевић

Пример бр.2-Записник о изјави осумњиченог

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

ОСНОВНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО

АЛЕКСИНАЦ

КТ бр.10/15

15.01.2015.год.

ВВ/СН

ЗАПИСНИК О ИЗЈАВИ ОСУМЊИЧЕНОГ

Започето у 12,00

Осумњичени Петар Петровић из Алексинца, ул.Нишка бр.12, рођен 07.07.1987.године у Алексинцу, од оца Драгана и мајке Јелене, рођ.Станковић, држављанина Републике Србије, ЈМБГ 0707987731328, по занимању економски техничар, незапослен, издржава се од прихода стеченим повременим радом, неосуђиван, неожењен, без деце, непоседује непокретну и покретну имовину, у предмету КТ бр. 10/15, у поступку по кривичној пријави оштећеног Привредног друштва за дистрибуцију електричне енергије „Југоисток“ д.о.о. Ниш- Погону Алексинцу бр.1557/1 од 10.12.2014.године, због кривичног дела самовлашће из чл.330 ст.1 Кривичног законика, приступио је дана 15.01.2015.године у 12,00 часова у просторијама Основног јавног тужилаштва у Алексинцу по позиву.

Осумњиченом је предочена садржина кривичне пријаве и упознат је са могућношћу одлагања кривичног гоњења до извршња обавеза у смислу чл. 283 ст.1 тач.2 Законика о кривичном поступку, те је осумњиченом предложено да испуни обавезу, тако што ће у хуманитарне сврхе у корист хуманитарне организације, фонда или јавне установе које му тужилаштво буде одредико, уплатити новчани износ од 10.000,00 динара у року од 3 месеца по пријему наредбе Основног јавног тужилаштва у Алексинцу.

Осумњичени је поучен да ће у случају извршења обавезе у року од 3 месеца од дана пријема наредбе, те достављања доказа о испуњености обавезе од стране осумњиченог, поднета кривична пријава бити одбачена, а у противном настављено кривично гоњење због пријављеног кривичног дела.

Након упознавања са правима и обавезама, те последицама неиспуњавања обавеза, осумњичени изјављује да **ПРИХВАТА** обавезу.

Констатује се да је осумњичени пратио диктирање записника, исти не жечи да чита, нема примедби.

Примерак записника уручује се осумњиченом.

Завршено у 12,20 часова

ОСУМЊИЧЕНИ

Петар Петровић

ЗАМЕНИК ЈАВНОГ ТУЖИОЦА

Вељко Вујошевић

Пример бр.3-Наредба о одлагању кривичног гоњења

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОСНОВНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО

АЛЕКСИНАЦ

КЕО бр. 5/15

10.02.2015.год.

ВВ/СН

Основно јавно тужилаштво у Алексинцу, заменик јавног тужица Вељко Вујошевић, на основу чл.283 ст.1 тач.2 Законика о кривичном поступку, донео је дана 10.02.2015.године

Н А Р Е Д Б У

Одлаже се кривично гоњење осумњиченог Петровић Петра из Алексинца, ул.Нишка бр.12, рођеног 07.07.1987.године у Алексинцу, од оца Драгана и мајке Јелене, рођ.Станковић, држављанина Републике Србије, ЈМБГ 0707987731328, због кривичног дела самовлашће из чл.330 ст.1 Кривичног законика, учињеног на штету оштећеног Привредног друштва за дистрибуцију електричне енергије „Југоисток“ д.о.о. Ниш-Погон у Алексинцу.

Налаже се осумњиченом Петровић Петру, да у року од 3 месеца од дана пријема наредбе, уплати новчани износ од 10.000,00 динара у хуманитарне сврхе на рачун Владе Републике Србије бр. 840-743925843-54 (са назнаком за опортунитет код кривичног гоњења).

Уколико осумњичени Петровић Петар, наведену прихваћену обавезу не изврши у року од 3 месеца, против њега ће бити предузето кривично гоњење.

Ако осумњичени Петровић Петар, напред наведену описану прихваћену обавезу изврши у остављеном року од 3 месеца од дана пријема ове наредбе, те достави доказ о

испуњењу исте Основном јавном тужилаштву у Алексинцу, кривична пријава подносиоца Привредног друштва за дистрибуцију електричне енергије „Југоисток“ д.о.о. Ниш-Погон у Алексинцу бр.1557/1 од 10.12.2014.године, ће бити одбачена у смислу одредаба чл.283 ст.3 Законика о кривичном поступку.

Надзор над извршењем напред наведене обавезе извршиће повереник Управе за извршење кривичних санкција, који ће о поступању осумњиченог Петровић Петра, обавестити Основно јавно тужилаштво у Алексинцу, како би оно донело одлуку о одбацивању кривичне пријаве или одлуку о покретању кривичног поступка.

ЗАМЕНИК ЈАВНОГ ТУЖИОЦА

Вељко Вујошевић

Пример бр.4- Решење о одбацивању кривичне пријаве (опортунитет)

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОСНОВНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО**

АЛЕКСИНАЦ

КЕО бр. 5/15

20.04.2015.год.

ВВ/СН

На основу чл. 284 ст.3 Законика о кривичном поступку, доносим

Р Е Ш Е Њ Е

ОДБАЦУЈЕ СЕ кривична пријава оштећеног Привредног друштва за дистрибуцију електричне енергије „Југоисток“ д.о.о. Ниш-Погон у Алексинцу бр.1557/1 од 10.12.2014.године, која је поднета против осумњиченог Петровић Петра из Алексинца, ул. Нишка бр.12, рођеног 07.07.1987.године у Алексинцу, од оца Драгана и мајке Јелене, рођ.Станковић, држављанина Републике Србије, ЈМБГ 0707987731328, због кривичног дела самовлашће из чл.330 ст.1 Кривичног законика, због поступања осумњиченог по наредби Основног јавног тужилаштва у Алексинцу КЕО бр. 5/15 од 10.02.2015.године.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Кривичном пријавом оштећеног Привредног друштва за дистрибуцију електричне енергије „Југоисток“ д.о.о. Ниш-Погон у Алексинцу бр.1557/1 од 10.12.2014.године, осумњиченом је стављено на терет извршење кривичног дела самовлашће из чл.330 ст.1 Кривичног законика, за које је запрећена казна затвора до 1 године, из чега следи да је реч

о кривичном делу које спада у категорију кривичних дела за која је примена мере одложеног гоњења из чл.283 Законика о кривичном поступку, дозвољена.

Након изјаве осумњиченог дате дана 15.01.2015.године, у Основном јавном тужилаштву у Алексинцу , да је осумњичени спреман да уплати новчани износ од 10.000,00 динарау корист хуманитарне организације, фонда или јавне установеу року од 3 (три) месеца од дана пријема наредбе о одлагању кривичног гоњења, осумњиченом је, у смислу одредбе чл.283 ст.2 у вези ст.1 тач.2 Законика о кривичном поступку дат рок од 3 месеца почев од дана пријема наредбе о одлагању кривичног гоњења за испуњење те обавезе. Осумњичени је наредбу примио дана 15.02.2015.године.

Пре истека наведеног рока, осумњичени је обавестио Основно јавно тужилаштво у Алексинцу о испуњењу прихваћене обавезе, на тај начин што је исти дана 19.04.2015.године доставио доказ у виду оригиналног примерка налога за уплату на основу кога се утврђује да је именовани осумњичени уплатио новчани износ од 10.000,00 динара у хуманитарне сврхе на рачун Владе Републике Србије бр бр.840-743925843-54.

С обзиром на изложено, на основу овлашћења датих у смислу чл.283 ст.3 Законика о кривичном поступку, донета је одлука као у диспозитиву овог решења.

ЗАМЕНИК ЈАВНОГ ТУЖИОЦА

Вељко Вујошевић

**Пример бр.5- Обавештење оштећеног у случају одбацивања кривичне пријаве
(опортунитет)**

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОСНОВНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО**

АЛЕКСИНАЦ

КЕО бр. 5/15

20.04.2015.год.

ВВ/СН

**ПРИВРЕДНО ДРУШТВО ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ
ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ „ЈУГОИСТОК“ Д.О.О. НИШ-ПОГОН У АЛЕКСИНЦУ**

**А Л Е К С И Н А Ц
Ул.Мајора Милана Тепића бр.7**

ВЕЗА: Ваш бр. 1557/1

ОБАВЕШТАВАМО ВАС да је, на основу чл.283 ст.3 Законика о кривичном поступку, одбачена ваша кривична пријава бр. бр.1557/1 од 10.12.2014.године, која је поднета против осумњиченог Петровић Петра из Алексинца, ул. Нишка бр.12, због кривичног дела самовлашће из чл.330 ст.1 Кривичног законика, учињеног на вашу штету, обзиром да је именовани осумњичени прихватио примену института одлагања кривичног гоњења из чл.283 ст.1 тач.2 Законика о кривичном поступку с чим у вези је поступио по наредби Основног јавног тужилаштва у Алексинцу КЕО бр. 5/15 од 10.02.2015.године.

Одредбе чл.51 ст.2 Законика о кривичном поступку неће се примењивати.

**ЗАМЕНИК ЈАВНОГ ТУЖИОЦА
Вељко Вујошевић**

Пример бр.6- Решење о одбацивању кривичне пријаве у случају да пријављено дело није кривично дело за које се гони по службеној дужности

Република Србија

ОСНОВНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО

КТ бр. 401/15

28.04.2015.год

АЛЕКСИНАЦ

ВВ/АМ

На основу чл. 284 ст. 1 тач. 2 Законика о кривичном поступку, доносим,

РЕШЕЊЕ

ОДБАЦУЈЕ СЕ кривична пријава Полицијске станице у Алексинцу Ку бр. 03-52/15 од 06.02.2015.године, која је поднета против непознатог учиниоца, због кривичног дела уништење и оштећење туђе ствари из чл.212 Кривичног законика, учињеног на штету оштећеног Јанковић Зорана из Алексинца, ул.Горанска бб., јер пријављено дело није кривично дело за које се гони по службеној дужности.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

На основу навода из означене кривичне пријаве произилази да је дана 01.02.2015.године око 20,00 часова, у селу Вукања, општина Алексинац, од стране непознатог учиниоца дејством отвореним пламеном на запаљиву материју изазван пожар на економском објекту власништва оштећеног Јанковић Зорана из Алексинца, ул.Горанска бб., у ком објекту је било смештено око 600 бала сена власништва именованог оштећеног. С тим у вези је критичном приликом означени објекат у потпуности изгорео у ком смислу је причињена штета од око 150.000,00 динара.

С обзиром на напред наведено а имајући у виду да је противправном радњом оштећена ствар у пиватној имовини као и да општеопасном радњом није изазвана

конкретна опасност за живот или тело људи или имовину већег обима налазим да се у радњама осумњиченог не стичу обележја кривичног дела за које се гони по службеној дужности, већ да се у конкретном случају у радњама за сада неидентификованог учиниоца стичу обележја кривичног дела уништење и оштећење туђе ствари из чл.212 ст.1 Кривичног законика, за које кривично дело се гони по приватној тужби у смислу одредаба чл.212 ст.4 Кривичног законика.

Са изнетог, а на основу чл.284 ст.1 тач.1 Законика о кривичном поступку, донета је одлука као у диспозитиву овог решења, јер се у радњама осумњиченог не стичу обележја кривичног дела за које се гони по службеној дужности.

ЗАМЕНИК ЈАВНОГ ТУЖИОЦА

Вељко Вујошевић

Пример бр.7- Решење о одбацавању кривичне пријаве у случају наступања околности која трајно искључује гоњење

Република Србија

ОСНОВНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО

КТ бр. 75/14

01.02.2014.год

АЛЕКСИНАЦ

ВВ/АМ

На основу чл. 284 ст. 1 тач. 2 Законика о кривичном поступку, доносим,

Р Е Ш Е Њ Е

ОДБАЦУЈЕ СЕ кривична пријава оштећеног Стојановић Ђорђа из села Трњана, општина Алексинац, поднета против осумњиченог Новаковић Златка из села Трњана, општина Алексинац, због кривичног дела превара из чл. 208 ст. 1 Кривичног законика, јер је наступила застарелост кривичног гоњења у смислу чл. 103 ст. 1 тач. 5 у вези чл. 104 ст. 6 Кривичног законика.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

На основу навода из кривичне пријаве произилази да је пријављени дана 19.09.2003. године, у намери прибављења противправне имовинске користи, лажним призивањем чињеница приликом позајмљивања новца у износу од 5.000,00 еура од оштећеног Новаковић Златка и сачињавања признанице, истог довео и одржавао у заблуди да ће му позајмљени новац вратити до 31.12.2003. године, што није учинио ни до дана подношења кривичне пријаве.

Оценом навода из кривичне пријаве а пре свега у погледу времена када је закључен позајмљен новац и потписана признаница од стране подносиоца пријаве и пријављеног, дана 19.09.2003. године, налазим да нису испуњени законски услови за кривично гоњење обзиром да је наступила застарелост кривичног гоњења за пријављено кривично дело.

Наиме, за кривично дело превара из чл. 208 ст. 1 Кривичног законика предвиђена је казна затвора до 5 година, а чл. 103 ст. 1 тач. 5 Кривичног законика предвиђен је рок застарелости кривичног гоњења од пет година од извршења кривичног дела за које се по Закону може изрећи казна затвора преко три године, а чл. 104 ст. 6 предвиђено је да застарелост кривичног гоњења настаје у сваком случају када протекне двоструко време које се по закону тражи за застарелост кривичног гоњења, што у конкретном случају значи десет година.

С обзиром на наведено, налазим да је дана 19.09.2013.год. наступила застарелост кривичног гоњења за конкретни случај тј. за описану противправну радњу пријављеног која је наведена у кривичној пријави.

Са изнетог, а на основу чл.284 ст.1 тач.2 Законика о кривичном поступку, донета је одлука као у диспозитиву овог решења

ЗАМЕНИК ЈАВНОГ ТУЖИОЦА

Вељко Вујошевић

Пример бр.8- Решење о одбацавању кривичне пријаве у случају непостојања основа сумње да је учињено кривично дело за које се гони по службеној дужности

Република Србија

ОСНОВНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО

КТ бр. 163/15

04.09.2015.год

АЛЕКСИНАЦ

ВВ/АМ

На основу чл. 284 ст. 1 тач. 3 Законика о кривичном поступку доносим,

Р Е Ш Е Њ Е

ОДБАЦУЈЕ СЕ кривична пријава ПС Алексинац КУ бр. 2926/14 од 02.07.2015. године, поднета против Милана Милановића из села Бобовшта, општина Алексинац, због кривичног дела насиље у породици из чл. 194 ст. 1 Кривичног законика, учињеног на штету оштећеног Милановић Драгана из села Бобовишта, општина Алексинац, јер не постоје основи сумње да је учињено пријављено кривично дело нити било које друго кривично дело за које се гони по службеној дужности.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Из кривичне пријаве произилази да је пријављени дана 11.06.2015. године око 19,00 часова у селу Бобовишту, општина Алексинац, у дворишту породичне куће, применом насиља, дрским и безобзирним понашањем, угрозио спокојство, телесни интегритет и душевно стање члана своје породице – свог деде оштећеног Милановић Драгана, на тај начин што се умешао у расправу између његовог деде оштећеног Милановић Драгана и оца Милановић Мирослава, држећи у руци металну шипку дужине око 80 цм, након чега

се обратио свом деди речима „Сад ћу да те полозим, коњу матори“, а затим шипком замахнуо према њему али је истог промашио и ударио свог оца Мирослава у пределу главе, те поново замахнуо шипком ка свом деди и упутио речи „Чекај да ти покажем“ и том приликом задао један ударац у пределу леве руке од којих је исти задобио повреду. Такође је дана 01.07.2014. године око 14,00 часова у селу Бобовишту, у дворишту породичне куће Милановић Милан упутио речи претње свом деди Милановић Драгану „Ставићу те у гипс. Убићу те. Поломићу те.“

У циљу провера навода пријаве предузете су доказне радње саслушање осумњиченог, испитивање оштећеног Милановић Мирослава и сведока Јанковић Драгољуба свих из села Бобовишта, општина Алексинац.

Из изјаве осумњиченог Милановић Милана дате пред замеником јавног тужиоца дана 09.07.2015. године у предмету КТ бр. 163/15 произилази да апсолутно нису тачни наводи кривичне пријаве, односно да је критичном приликом његов деда замахнуо према њему металном вилом, али се он измакао, те је Драган истом ударио по глави његовог оца Милановић Мирослава, након чега је оштећени Драган покушао да убоду осумњиченог Милана, који је том приликом у руци држао штап дебљине 1 цм и дужине око 1 метар, те исти није сигуран да ли је оштећени Драган повреду задобио када му је каната од металне приколице пала на руку или га је исти ударио дрветом.

Увидом у изјаву Милановић Мирослава дату пред замеником јавног тужиоца дана 29.07.2015. године у предмету КТ бр. 163/15, произилази да се исти сећа да је јула месеца 2015. године његов отац, када је пошао да вилом извади овас из металне приколице, каната исте пала преко његове руке и ударила га, као и да се Милан у том тренутку налазио поред Драгана, али да га он није ударио, нити му је упућивао било какве речи претње нити увреде.

Дана 29.07.2015. године оштећени Милановић Драган је изјавио да је тачно да су се јуна месеца 2015. године он, његов син Мирослав и унук Милан посвађали, али да не може тачно да се сети да ли га је критичном приликом унук Милан ударио по руци или је повреду задобио када се метална каната откачила са приколице и пала му на руку. Поред тога оштећени је навео да му је Милан 3-4 недеље након тога упутио речи претње, али је

изјавио да жели да повуче кривичну пријаву и да се не придружује кривичном гоњењу против унука Милана.

Поводом напред наведене кривичне пријаве испитан је и сведок Јанковић Драгољуб из села Бобовишта, општина Алексинац, који је изјавио да су свађе у породици Милановић Драгана честе, а што се тиче конкретног догађаја, исти се сећа да је јула месеца 2015. године код њега дошао Мирослав и рекао му да га је Драган ударио вилом, с тим што он није видео када је и да ли је Мирослава баш Драган ударио, али је у том тренутку приметио како Драган јури вилом Милана, који је у руци имао колац, али му није познато како је Драган задобио повреде.

Како у конкретном случају нема доказа који би потврдили наводе из кривичне пријаве и обзиром да је и сам оштећени изјавио да не може тачно да се сети на који начин је задобио повреде, те да због тога и жели да повуче кривичну пријаву као и да није истакао имовинско правни захтев нити се придружио кривичном гоњењу, сматрам да се у радњама пријављеног не стичу субјективна и објективна обележја кривичног дела за које се пријављује, нити било ког другог кривичног дела за које се гоњење предузима по службеној дужности.

С тога је одлучено као у диспозитиву решења.

ЗАМЕНИК ЈАВНОГ ТУЖИОЦА

Вељко Вујошевић

Пример бр.9- Обавештење оштећеног са поуком о праву подношења приговора

Република Србија

ОСНОВНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО

КТ бр. 163/15

04.09.2015.год

АЛЕКСИНАЦ

ВВ/АМ

ДРАГАН МИЛАНОВИЋ

Село БОБОВИШТЕ

АЛЕКСИНАЦ

ОБАВЕШТАВАМО ВАС да је на основу чл.284 ст.1 тач.3 Законика о кривичном поступку, одбачена кривична пријава Полицијске станице у Алексинцу КУ бр. 2926/14 од 02.07.2015. године, поднета против осумњиченог Милановић Милана из села Бобовшта, општина Алексинац, због кривичног дела насиље у породици из чл. 194 ст. 1 Кривичног законика, учињеног на Вашу штету јер не постоје основи сумње да је учињено пријављено кривично дело нити било које друго кривично дело за које се гони по службеној дужности.

На основу члана 51. став 1. Законика о кривичном поступку можете, у року од 8 дана од дана пријема овог обавештења, поднети приговор Вишем јавном тужиоцу у Нишу, као непосредно вишем тужиоцу.

ЗАМЕНИК ЈАВНОГ ТУЖИОЦА

Вељко Вујошевић

Пример бр.10- Захтев за прикупљање потребних обавештења

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОСНОВНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО**

КТ бр.544/15

25.08.2015.год.

АЛЕКСИНАЦ

ВВ/АМ

ПОЛИЦИЈСКОЈ СТАНИЦИ

АЛЕКСИНАЦ

На основу чл.282 ст.1 Законика о кривичном поступку, подносим

ЗАХТЕВ ЗА ПРИКУПЉАЊЕ ПОТРЕБНИХ ОБАВЕШТЕЊА

Поводом кривичне пријаве Привредног друштва за дистрибуцију електричне енергије „Југоисток“ д.о.о. Ниш-Погон у Алексинцу бр.4546/1 од 29.05.2015.године, чију фотокопију вам достављамо у прилогу овог акта, а која кривична пријава је поднета против осумњиченог Стаменковић Звонка из села Тешице, општина Алексинац, потребно је да прикупите потребна обавештења од лица Стаменковић Зорице из села Тешице, општина Алексинац, која станује у стамбеном објекту именованог осумњиченог и која користи електрично бројило бр.5866670 са ЕД бр.3351211719800, која чињеница произилази из дописа оштећеног предузећа од 27.04.2015.године, на следеће околности:

- Од ког датума станује у наведеном објекту, назначити чланове домаћинства,
- Изјаснити се о пријављеном кривичном делу у контексту да ли је у периоду од 08.04.2014.године до 15.06.2014.године, именовани осумњичени извршио самовласно прикључење на означеном мерном уређају.
- прикупити ближе податке о осумњиченом Стаменковић Звонку

Писмени извештај доставити Основном јавном тужилаштву у Алексинцу у року не дужем од 30 дана, од дана пријема овог захтева, позивом на наш КТ бр.544/15, а у циљу доношења благовремене и правилне јавнотужилачке одлуке.

ПРИЛОГ: - Фотокопија кривичне пријаве Привредног друштва за дистрибуцију електричне енергије „Југоисток“ д.о.о. Ниш-Погон у Алексинцу бр.4546/1 од 29.05.2015.године

ЗАМЕНИК ЈАВНОГ ТУЖИОЦА

Вељко Вујошевић

Пример бр.11- Захтев за откривање и проналажење непознатог учиниоца кривичног дела

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

ОСНОВНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО

КТН бр. 45 /15

25.03.2015.год.

АЛЕКСИНАЦ

ВВ/АМ

ПОЛИЦИЈСКОЈ СТАНИЦИ

АЛЕКСИНАЦ

ВЕЗА: Ваш Ку бр.208/15

Поводом кривичне пријаве Полицијске станице у Алексинцу Ку бр. 208/15 од 20.05.2015.године, која је поднета против непознатог учиниоца, због кривичног дела тешка крађа из чл.204 ст.1 тач.1 Кривичног законика, учињеног на штету оштећеног Радовановић Дејана из Алексинца, ул.Партизанска бб., на основу чл.285 ст.3 Законика о кривичном поступку, подносим

ЗАХТЕВ

Налаже се да у смислу чл.286 и чл. 288 Законика о кривичном поступку предумете све оперативне мере и радње у циљу прикупљања потребних обавештења ради откривања и проналажења непознатог учиниоца пријављеног кривичног дела и да након тога доставите Основном јавном тужилаштву у Алексинцу писмени извештај на даљи рад и надлежно поступање.

ЗАМЕНИК ЈАВНОГ ТУЖИОЦА

Вељко Вујошевић

Пример бр.12- Захтев за издавање наредбе о претресу стана и других просторија

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОСНОВНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО**

**КТР бр. 608/15
14.07.2015.године
АЛЕКСИНАЦ
СС/СН**

**ОСНОВНОМ СУДУ
Судији за претходни поступак**

А Л Е К С И Н А Ц

Достављајући вам предлог Министарства унутрашњих послова Републике Србије Полицијске станице у Сокобањи ПУ бр. 230-349/15-1 од 14.07.2015.године на основу чл. 155 ст. 1 Законика о кривичном поступку, подносим

**ЗАХТЕВ ЗА
ИЗДАВАЊЕ НАРЕДБЕ О ПРЕТРЕСАЊУ**

Стана и других просторија у Сокобањи у селу Читлук, Општина Сокобања, чији је власник и корисник Благојевић Снежана, рођена 09.08.1980. године у Књажевцу, са ЈМБГ: 0908980759115, држављанин Републике Србије, ради проналажења предмета који потичу из кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из чл. 246 ст. 2 Кривичног законика.

Претресање стана и других просторија обавиће овлашћена службена лица Министарства унутрашњих послова Републике Србије Полицијске станице у Сокобањи, без присуства Основног јавног тужиоца у Алексинцу.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Основном јавном тужилаштву у Алексинцу обратили су се полицијски службеници Министарства унутрашњих послова Републике Србије Полицијска станица у Сокобањи предлогом ПУ бр. 230-349/15-1 од 14.07.2015.године, за подношење захтева за издавање наредбе о претресању стана и других просторија ближе описаних у диспозитиву овог захтева јер постоји вероватноћа да ће се претресањем стана и других просторија пронаћи предмети важни за кривични поступак, на основу чл. 152 ст. 1 Законика о кривичном поступку, а због основа сумње да је извршено кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из чл. 246 ст. 2 Кривичног законика.

Разматрајући означени предлог Министарства унутрашњих послова Републике Србије Полицијске станице у Сокобањи у коме се између осталог наводи да постоје основи сумње да осумњичена у наведеним просторијама у њеном власништву држи предмете који потичу из кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из чл. 246 ст. 2 Кривичног законика, те да постоје основи сумње да ће се у стану, односно просторијама на наведеној адреси пронаћи предмети који потичу из извршења напред наведеног кривичног дела, сматрам да је предлог Министарства унутрашњих послова Републике Србије Полицијске станице у Сокобањи основан јер постоји вероватноћа да ће се претресом наведених просторија пронаћи предмети важни за кривични поступак.

С тога, на основу чл. 155 ст. 1 Законика о кривичном поступку, подносим захтев за издавање наредбе о претресању стана и других просторија ближе описаних у диспозитиву.

ЗАМЕНИК ЈАВНОГ ТУЖИОЦА

Вељко Вујошевић

ПОПИС КОРИШЋЕНЕ ЛИТЕРАТУРЕ

1. Бејатовић, С., ЗКП и јавно тужилаштво (de lege lata-de lege ferenda), Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца, Београд, 2009;
2. Бејатовић, С., и остали, Приручник за примену Законика о кривичном поступку, Фидуција 011, Београд, 2013;
3. Бејатовић, С., и остали, Приручник за примену Законика о кривичном поступку, Фидуција 011, Београд, 2014
4. Бејатовић, С., Поједностављене форме поступања као битно обележје реформи кривичног законодавства земаља региона, Зборник Поједностављене форме поступања у кривичним стварима-Регионална процесна законодавства, Мисија ОЕБС у Србији, Београд, 2013;
5. Бејатовић, С., Законска норма као претпоставка ефикасности поступања јавног тужиоца у кривичним стварима, Зборник ЗКП и јавно тужилаштво (de lege lata-de lege ferenda), Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца, Београд, 2009;
6. Бркић, С., Кривично процесно право II, Петроварадин:Футура, Нови Сад, 2013;
7. Бељански, Б., Илић, Г., Мајић, М., Предговор за Законик о кривичном поступку, Београд, 2011;
8. Грубач, М., Кривично процесно право, ЈП Службени Гласник, Београд, 2011;
9. Грубач, М., Критика Предлога „Новог,, Законика о кривичном поступку, Ново кривично законодавство: Дилеми и проблеми у теорији и пракси, Институт за криминолошка и социолошка истраживања, Београд, 2006;
10. Ђурђић, В. И остали, Примена начела опортунитета у пракси- изазови и препоруке, Београд, 2012.год;
11. Ђурђић, В., Стевановић Ч., Кривично процесно право:општи део, Свен, Ниш, 2006;
12. Ђурђић, В., Кривично процесно право:општи део, Свен, Ниш, 2014;
- 13.Ђурђић, В., Утицај јавног тужиоца на казнену политику у новом кривичном поступку Србије, Зборник радова „Казнена политика као инструмент државне политике на криминалитет“, ЈУ Службени гласник Републике Српске, Бања Лука, 2014;

14. Ђурђић, В., Суботић, Д., Процесни положај јавног тужиоца и ефикасност кривичног поступка, Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца, Београд, 2007;
15. Ђурђић, В., Основна начела кривичнопроцесног права и поједностављене форме поступања у кривичним, Зборник Поједностављене форме поступања у кривичним стварима (регионална кривичнопроцесна законодавства и искуства у примени), Мисија ОЕБС у Србији, Београд, 2013;
16. Илић, Г., Мајић, М., Бељански, С., Трешњев, А., Коментар Законика о кривичном поступку, ЈП Службени Гласник, Београд, 2012;
17. Илић, Г., Мајић, М., Бељански, С., Трешњев, А., Коментар Законика о кривичном поступку, ЈП Службени Гласник, Београд, 2014;
18. Илић, Г., Положај јавног тужиоца према новом ЗКП Србије, Зборник Савремене тенденције кривично процесног права у Србији и регионална кривичнопроцесна законодавства, Мисија ОЕБС у Србији, Београд, 2012;
19. Илић, Г., Киурски, Ј., Опортунитет кривичног гоњења и досадашња искуства у његовој примени, Зборник Поједностављене форме поступања у кривичним стварима (регионална кривичнопроцесна законодавства и искуства у примени), Мисија ОЕБС у Србији, Београд, 2013;
20. Јовановић, И., Станисављевић, М., Скраћени кривични поступак у кривично процесном законодавству Србије и земаља региона, Поједностављене форме поступања у кривичним стварима (регионална кривичнопроцесна законодавства и искуства у примени), Мисија ОЕБС у Београду, 2013;
21. Јосиповић, др.сц.Иво, Ухићење и притвор, Загреб, 1998;
22. Кобе, др.Петер, Казенско процесно право (избране теме), Љубљана, 1983;
23. Киурски, Ј., и остали, Примена начела опортунитета у пракси: изазови и препоруке, Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца, Београд, 2012;
24. Lutz Meyer Grossner, Strafprozessordnung, 46.Auflage, Verlag C.H.Beck, Munchen, 2003;
25. Roxin C., Strafverfahrensrecht, 22.Auflage, Munchen, 2002;

26. Peters, dr.Karl, Strafprozess, Ein Lehrbuch ,Karlsruhe, 1953;
27. Прелић Љ.и др., Јавнотужилачки приручник, Друго измењено и допуњено издање, Београд, 2009,
28. Sallustro, M., EULEX Prosecutor, Излагање, Семинар „Примена новог Законика о кривичном поступку“, Ниш, 29-30. мај 2014. Године;
29. Циглер С., Начело легалитета и опортунитета кривичног гоњења, Нови Сад, 1995;
30. Чворовић Д., Криминално политичка оправданост, сврха и облици начела опортунитета кривичног гоњења; Зборник опортунитет кривичног гоњења, Српско удружење за кривичноправну теорију и праксу, Београд, 2009.;
31. Шкулић, М., Илић, Г., Нови Законик о кривичном поступку Србије- реформа у стилу један корак напред два корака уназад, Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца, Београд, 2012;
32. Шкулић, М., Доминантне карактеристике основних великих кривично процесних система и њихов утицај на реформу Српског кривичног поступка, Crimen, бр.2, 2013;

ПОПИС ОСТАЛЕ ИСТРАЖИВАЧКЕ ГРАЂЕ

1. Устав Републике Србије (Сл. Гл. РС бр. 98/06);
2. Законик о кривичном поступку Републике Србије (Сл.Гл. РС бр.72/11,101/11, 121/12, 32/12, 45/13 и 55/14);
3. Закон о јавном тужилаштву (Сл.Гл. РС бр.116/08..... 117/14);
4. Закон о полицији ("Сл.Гл. РС бр.", бр. 101/2005, 63/2009 – одлука УС, 92/2011 и 64/2015)
5. Кривични Законик (Сл.Гл. РС бр.85/2005.....108/2013);

ПОЛОЖАЈ ЈАВНОГ ТУЖИОЦА У ПРЕДИСТРАЖНОМ ПОСТУПКУ

САЖЕТАК И КЉУЧНЕ РЕЧИ

Руководећа улога подразумева првенствено активан приступ јавног тужиоца од којег се већ од предистражног поступка очекује стратешко планирање ове и наредних фаза поступка. Мастер рад под насловом „Положај јавног тужица у предистражном поступку“ за предмет истраживања има овлашћења која у смислу одредаба Законика о кривичном поступку припадају јавном тужиоцу у предистражном поступку почев од пријема кривичне пријаве и уписивања исте, поступања односно одлучивања тужиоца по кривичној пријави, а с тим у вези примене института одлагања кривичног гоњења, предузимања одређених радњи с циљем откривања кривичних дела и проналажења осумњичених, прикупљања потребних обавештења и ангажовања других државних органа и служби, првенствено органа унутрашњих послова, те одбацивања кривичне пријаве у случају да је испуњен један од услова из чл.284 ст.1 Законика о кривичном поступку а у вези са потоњим и услов из чл.283 ст.3 Законика о кривичном поступку.

Циљ овог рада је управо увид у појам, овлашћења и надлежност јавног тужиоца те објаснити однос тужилаштва и полиције у предистражном поступку. Друштвени циљ рада јесте стварање адекватне теоријске основе, чија би се практична корист огледала у пружању основних сазнања у вези са руководећом улогом односно овлашћењима јавног тужиоца у предистражном поступку и евентуално указивање на промене које би дале позитивне резултате у јавнотужилачкој пракси а с тим у вези учиниле однос између јавног тужиоца и полиције као главног ослоња тужилаштву у предистражном поступку јачом, квалитетнијом, ефикаснијом, ефективнијом.

Наиме, први део овог рада посвећен је самом појму и постанку Јавног тужилаштва као самосталног правосудног органа. У другом делу објашњена је организација, уређење Јавног тужилаштва, појам и овлашћења јавног тужиоца и сам појам предистражног поступка како би се указала јасна граница у погледу обављања процесних активности јавног тужиоца. Трећи део тиче се поступања јавнотужиоца по кривичној пријави односно доношења јавнотужилачких одлука у виду одбацивања кривичне пријаве и

одлагања кривичног гођења као и прикупљање потребних података у случају подношења непотпуних кривичних пријава. Четврти део посвећен је улози јавног тужиоца у предистражном поступку на плану односа између јавног тужиоца и полиције кроз призму радњи које се предузимају са циљем предузимања кривичног гођења учинилаца кривичних дела те прибављања доказа. У петом поглављу изнета су закључна разматрања аутора овог мастер рада заснована на личном ставу са намером да се теоријске основе и практичних сазнања из ове области, пруже како правницима, тако и свим заинтересованим субјектима. У изради овог рада коришћена је актуелна литература, извршен је увид у прописе о процесном законодавству и раду јавног тужиоца и унети су лични ставови аутора, који у пракси примењује Законик о кривичном поступку.

Кључне речи: јавни тужилац, предистражни поступак, кривична пријава, одлагање кривичног гођења, полиција.

"THE POSITION OF PUBLIC PROSECUTOR IN THE PRE-INVESTIGATION"

ABSTRACT

Leadership role involves mainly active approach to the Public Prosecutor of which from the preliminary investigation is expected strategic planning of the next phase procedure. Master paper entitled "The position of public Tužice in preliminary investigation proceedings" in the subject matter has powers that in terms of the provisions of the Code of Criminal Procedure of belonging Public Prosecutor in the preliminary investigation procedure, starting from the receipt of complaint and entering the same, actions or decision-making prosecutor on criminal charges, and in that regard the application of the institute delay of prosecution, to undertake certain actions aimed at detecting offenses and finding suspects, gathering the necessary information and engagement other government bodies and agencies, primarily the Department of Internal Affairs, and the rejection of criminal charges in the case is filled with one of the conditions of member 284 paragraph 1 of the Code of Criminal Procedure in connection with the latter the condition from member 283 paragraph 3 of the Code of criminal proceedings.

The aim of this paper is an insight into the term, the powers and jurisdiction of the public prosecutor and explain the relationship between prosecutors and police in the pre postupku. Society aim of the work is the creation of an adequate theoretical basis, which would be the practical benefits of mirrors in the provision of basic knowledge regarding the leadership role and powers Public Prosecutor in the preliminary investigation procedure and, possibly pointing to changes that would give positive results in Public Prosecutor's practice and in this connection made between a public prosecutor and the police as the main support prosecution in the preliminary investigation procedure stronger, better, more efficient, more effective.

The first part of this paper is devoted to the concept of the origin of the Public Prosecutor's Office as an independent judicial body. The second part explains the organization, arranging Public Prosecutor's Office, the term and powers of the public prosecutor and the very concept of the preliminary investigation to indicate a clear boundary matters in relation performing processing activities of the public prosecutor. The third part concerns the treatment

Public Prosecutor on criminal charges or adoption of judicial decisions in the form of rejection of complaint and delay criminal prosecution and collecting the necessary data in the event of incomplete criminal charges. The fourth section is devoted to the role of public prosecutor in the preliminary investigation procedure in the field of relations between javnogtužioca and police through the prism of the actions undertaken with the aim of undertaking criminal prosecution of offenders and the taking of evidence. In the fifth chapter presents concluding remarks the author of this master work based on personal observation with the intention of theoretical fundamentals and practical knowledge in this field, to provide lawyers and all interested parties. In making this work, we used the actual literature, were inspected regulations on procedural legislation and the work of the public prosecutor and enter the personal views of the author, which in practice applies the Code of Criminal Procedure.

Keywords: Public Prosecutor, disposal procedure, criminal charges, the disposal of criminal prosecution, the police.

БИОГРАФИЈА

Вељко Вујошевић, рођен 22.11.1987.године у Алексинцу, где је и завршио Основу школу „Аца Милојевић“ и „Алексиначку гимназију“, након чега уписује и као редован студент завршава Основне академске студије права на Правном факултету Универзитета у Нишу с чим у вези стиче звање дипломираног правника, а потом уписује Мастер академске студије права унутрашњих послова на Правном факултету Универзитета у Нишу на којим студијама постиже успех са просечном оценом 10,00 и ради стицања звања мастер правника унутрашњих послова брани завршни мастер рад под насловом „Положај јавног тужиоца у предистражном поступку“.

У периоду од 2009 до 2014.године ангажован од стране Пореске управе- филијале Алексинац на пословима принудне наплате пореза а од 24.03.2014.године обавља послове у својству тужилачког приправника у Основном јавном тужилаштву у Алексинцу.

Алексинац, 2015.годне.

Дипл.правник Вељко Вујошевић